

ಕೃ ದೀವಿಗೆ

***** 10 ನೇ ತರಗತಿ

ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ

ಪೂರ್ಣ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಚಾರ್ಜ್‌ಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ

ರಚನೆ :-

ಪ್ರಹ್ಲಾದ್ . ವಾ .ಪತ್ತಾರ

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಪುಲಗೂರಕೋಟೆ

ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ,ತಾ. ಕೋಲಾರ ,ಜಿ

ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕಾಗಿ

ಮೊ ಸಂ 9980900810

ಇ- ವಿಳಾಸ:- pallukavipattar@gmail.com

ಒಂದು ಹೆಚ್ಚೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಡೆಗೆ

ಕೊಡುಗೆ : ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಎಸ್ .ಟಿ. ಎಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರೂಪ್

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಬ್ಲಾಗ್ ವಿಸ್ತೇಷಿಸಿ ; Socialsciencedigitalgroup.blogspot.in

ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಣದ ಅಂತಿಮ ಘಟ್ಟ ಎಂದು ಬಿಂಬಿತವಾದ ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿ ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದುಕಿನ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಬದಲಾವಣೆಯ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆರಂಭದ ಘಟ್ಟ ಎಂದೇ ಜನಜನಿತವಾಗಿದೆ.ಭವಿಷ್ಯದ ನವ ಬದುಕಿನ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಂದು ಟರ್ನಿಂಗ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಕೂಡಾ ಹೌದು.

ಈ ದಿನೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತನ್ನ ಗುರಿಸಾದಿಸಲು ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಶ್ರಮವಹಿಸಬೇಕು. ಈ ಪರಿಶ್ರಮವು ವಿವೇಚನಾಯುಕ್ತ ಕೌಶಲ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿತ ಗುರಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮುಟ್ಟಬಹುದು. ಕಡಿಮೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಗ್ರಹಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ,ವಿಚಾರಗಳ ತುಲನೆ ಮಾಡಲು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಪಾಠಗಳ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳ ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರಣ ಅರ್ಥ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ,ಓದಿದ್ದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪುನಃಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು , ಸರಳವಾಗಿ ಸದಾ ಉತ್ತರ ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು,ಸುಲಭ ಸಾಧನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳು ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.ತತ್ ಪರಿಣಾಮ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಯಶಸ್ಸು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದು .ವಿಜಯದ ವೈಜಯಂತಿ ಮಾಲೆ ಕೊರಳಿಗೆ ಬಿಳುವದು .

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮಾಡುವ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿ,ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಗಳಿಸಲು ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸರಳ ಸೂತ್ರ ಅನುಸರಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಇದುವೇ ಯಶಸ್ಸಿನ ಗುಟ್ಟು ಕೂಡಾ ಹೌದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ ಯಿಂದ ಅಸಮಾನ್ಯ ಸಾಧಕನವರೆಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಸಮಗ್ರ ಪಾಠಗಳ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಚಾರ್ಟ್ ಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಡಲು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ . ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯು ಕಲಿಕೆಯ ಪುನರಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾಗಿ ಉತ್ತರ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಕೈ ದೀವಿಗೆ ಎಂಬ ಈ ಚಾರ್ಟ್ ಪುಸ್ತಕ ಸಹಾಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ದಿಕ್ಕೂಚಿ ಯಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುವೆನು ..

ಶುಭ ಆಶಯ ಮತ್ತು ಹಾರೈಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ...

ಇಂತಿ ...ನಿಮ್ಮವನಾದ .....

ಪ್ರಹ್ಲಾದ್ . ವಾ .ಪತ್ತಾರ

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಪುಲಗೂರಕೋಟೆ

ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ,ತಾ. ಕೋಲಾರ ,ಜಿ

ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕಾಗಿ

ಮೊ ಸಂ 9980900810

ಇ- ವಿಳಾಸ:- pallukavipattar@gmail.com

ಅರಣ್ಯಗಳು

೧ ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಅರಣ್ಯಗಳು	೨.ಎಲೆಯುದುರಿಸುವ ಮಾನ್ಯೂನ್ ಅರಣ್ಯ	೩.ಉಷ್ಣವಲಯದ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು	೪.ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋ ಅರಣ್ಯ	5.ಮರಭೂಮಿ ಅರಣ್ಯ	6.ಹಿಮಾಲಯ ಅಲ್ಪೈನ್ ಅರಣ್ಯ	ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ
೧. 250 cm ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ೨.200 ಮೀ ಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರವನ್ನು ಹೊಂದದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ೩. ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗ ಈಶಾನ್ಯ ಭಾಗ ಅಂಡಮಾನ್ ನಿಕೊಬಾರ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು	೧.ಅತಿಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತಾರಹೊಂದಿದೆ ೨.75 ರಿಂದ 250 cm ಮಳೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ೩.ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಉದುರಿಸುವುದು	೧ .60 ರಿಂದ 75 cm ಮಳೆ ಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ ೨ .ಎತ್ತರದ ಹುಲ್ಲು ಕುರುಚಲು ಸಸ್ಯ ಕಾಣುವುದು ೩. ಧಾರ ಮರಭೂಮಿ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ೪ .ಬಬೂಲ್ ಶಿಷಮ್ ಸಬಾಯ್ ಹಲ್ಲು ಕಾಣುವುದು	೧. ತೀರ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಡಿದೆ ೨ .ಗಂಗಾ ಗೋದಾವರಿ, ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ಮುಖಜ ಭೂಮಿ ಇದೆ ೩.ಸುಂದರಬನ್‌ಎನ್ನುವರು	೧.50cm ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬಿಳುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ೨.ರಾಜಸ್ಥಾನ ಧಾರ್ ಮರಭೂಮಿ ಹರಿಯಾಣ ಗುಜರಾತ್ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ೩. ಕುರುಚಲು ಜಾತಿಸಸ್ಯ ಕಾಣುವುದು	೧. ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ೨.ಇಲ್ಲಿಯ ವಾಯುಗುಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣ ವಿವಿಧ ಸಸ್ಯ ಕಾಣುವುದು ೩.ಸಾಲ್ ಬೈರಾ ಟೂನ್ ಸಿಲ್ವರ್ ಲಾರಲ್ ಮರ ಕಾಣುವುದು	೧ ಒಣಗಿದ ಮರ ತಗೆಯುವುದು ೨.ಮರಗಳಿಗೆ ಬರುವ ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ೩.ಸಸಿ ನೆಡುವುದು ೪.ಅಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ೫.ಸಂರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯ ರಕ್ಷಿಸುವುದು

ಬ್ಯಾಂಕ್

ಅರ್ಥ : ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಥೆ

ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಕಾರ್ಯಗಳು	ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸೇವೆಗಳು	ಖಾತೆ ವಿಧಗಳು	ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆ ತಗೆಯುವ ವಿಧಾನಗಳು
೧ ಹಣದ ವಹಿವಾಟು ಮಾಡುವುದು ೨ ವ್ಯಕ್ತಿ / ಸಂಸ್ಥೆ/ ಕಂಪನಿ ಯಾಗಿ ಸೇವೆ ೩ ಠೇವಣಿಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ೪ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ೫ ಪಾವತಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯುವುದು ೬ ಎಚ್‌ಎಂಟಿ ಕೆಲಸ ೭ ಲಾಭ ಮತ್ತು ಭಾವನೆ ೮ ನಿರಂತರ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ೯ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಕೊಂಡಿ ೧೦ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದು ೧೧ ಒಂದು ಹೆಸರಿನ ಗುರುತು ಇರುವುದು	೧ ಠೇವಣಿ ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ೨ ಸಾಲ ನೀಡುವುದು ೩ ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆ ೪ ಚೆಕ್/ DD ಮೇಲೆ ಹಣ ವಸುಲಿ ಮಾಡುವುದು ೫ ಹುಂಡಿ ಸೋಡಿ ಮಾಡುವುದು ೬ ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡುವುದು ೭ ವೀದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ವ್ಯವಹಾರ ನಿರ್ವಹಣೆ ೮ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಭದ್ರತೆ ೯ ಸಾಲ/ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪತ್ರ ನೀಡುವುದು ೧೦ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರ ನಿರ್ವಹಣೆ	೧ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಕೊಡುವುದು ೨ ಸಾಲ ನೀಡುವುದು ೩ ಪರಸ್ಪರ ನಿಧಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ೪ ಭದ್ರತಾ ಲಾಕರ್ ನೀಡುವುದು ೫ ಭರವಸೆ ಸೇವೆಗಳು ೬ ಸಹಿಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನೀಡುವುದು	೧ ಉಳಿತಾಯ / ಸೇವಿಂಗ್ ೨ ಚಾಲ್ತಿ / ಕರೆಂಟ್ ೩ R D / PPF ಖಾತೆ ೪ FD ಖಾತೆ	೧ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವಿಧ ಆಯ್ಕೆ ೨ ಖಾತೆ ವಿಧದ ಆಯ್ಕೆ ೩ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು ೪ ಪಾರಮ್ ಭರ್ತಿ ೫ ಪರಿಚಿತರ ಉಲ್ಲೇಖ ನೀಡುವುದು ೬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪೂರಕ ದಾಖಲೆಗಳ ಜೊತೆ ಅರ್ಜಿ ಹಿಂದುರುಗಿಸುವುದು ೭ ಆರಂಭಿಕ ಠೇವಣಿ ಇಡುವುದು

ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿ

ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶಗಳು	ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವಗಳು
ಅರ್ಥ :- ಒಂದು ದೇಶ ಅನ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ ಅನುಸರಿಸಿ ನೀತಿ ಉದ್ದೇಶಗಳು ೧. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬದ್ಧತೆ ೨. ಆರ್ಥಿಕ ಭಲವರ್ಧನೆ ೩. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯ ಪಸರಿಸುವುದು ೪. ಮಿತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸ್ನೇಹ ಸಂಬಂಧ ಶತ್ರು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವುದು ೫. ವಿ.ಶ್ವ ಶಾಂತಿ ಸಹಬಾಳ್ವೆ	೧. ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವಗಳು ೨. ಅಲೌಪ್ತ ನೀತಿ ೩. ವಸಾಹತುಶಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ೪. ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿ ವಿರೋಧ ೫. ನಿಶ್ಯಸ್ತಿಕರಣ	೧. ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ & ಸಾರ್ವಭೌಮತೆಗೆ ಗೌರವ ೨. ಪರಸ್ಪರ ಅಕ್ರಮಣ ಮಾಡದಿರುವುದು ೩. ಆಂತರಿಕ ವ್ಯವಹಾರ ಪರಸ್ಪರ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡದಿರುವುದು ೪. ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ಸಮಾನತೆ ೫. ಶಾಂತಿ ಸಹಬಾಳ್ವೆ

ಅಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಕ್ತಿ ಮೂಲಗಳು

೧ ಸೌರಶಕ್ತಿ	೨. ಪವನ ಶಕ್ತಿ	ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳು
*ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಹೊರ ಸೂಸಲ್ಪಡುವ ಶಾಖದ ಬಳಕೆ *ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಬಾರ್ಮರ್ ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ *ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಸೌರ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.	*ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಐದನೆ ದೊಡ್ಡ ದೇಶ *ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜಸ್ಥಾನ ಗುಜರಾತ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ	೧ ಅಸಂಪ್ರದಾಯ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬಳಸುವುದು ೨ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ೩ ಬದಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆ ೪ ಅಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆ ೫ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮಿತವಾಗಿ ಬಳಕೆ ೬ ನಿರುಪಯುಕ್ತ ವಸ್ತು ಬಳಸಿ ವಿದ್ಯುತ್ ತಯಾರಿ

ಬೆಳೆಗಳು

ಭತ್ತ	ಗೋಧಿ	೧.ಕಬ್ಬು	ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು	ಹತ್ತಿ	ಚಹಾ
*ಪ್ರಪಂಚದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ 2ನೇ ಸ್ಥಾನ * ಖಾರೀಪ್ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ *25 ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಬೇಕು *100 ರಿಂದ 200 ಸೆ ಮೀ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯಾಗಬೇಕು *ಮೆಕ್ಕಲು ಜೇಡಿ ಮಣ್ಣು ಸೂಕ್ತವಾದದ್ದು *ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವದು *ಆದ್ರಪ್ರದೇಶ ತಮಿಳುನಾಡು ಓರಿಸ್ಸಾ ಕರ್ನಾಟಕ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುವದು	*ರಾಬ್ಬಿ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ *10 ದಿಂದ 15 ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರಬೇಕು *50ರಿಂದ 70 ಸೆ ಮೀ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯಾಗಬೇಕು *ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಜೇಡಿ ,ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು ಸೂಕ್ತ *ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುವದು	*ಭಾರತ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ *21 ರಿಂದ 26 ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರಬೇಕು *100 ರಿಂದ 150 ಸೆ ಮೀ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯಾಗಬೇಕು *ಮೆಕ್ಕಲು ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು ಸೂಕ್ತ *ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ,ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ತಮಿಳುನಾಡು ಕರ್ನಾಟಕ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಬೆಳೆಯಲಾಗುವದು	*ಜಗತ್ತಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ 3 ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ *ಬೀಡಿ ಸಿಗರೇಟು ಹುಕ್ಕಾ ನಸ್ಯ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವದು *21 ರಿಂದ 27 ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಅಗತ್ಯ *ಸರಾಸರಿ 50 ಸೆ ಮೀ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯಾಗುವದು *ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣು ಅಗತ್ಯ *ಗುಜರಾತ್ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ ಕರ್ನಾಟಕ ಬಿಹಾರ ತಮಿಳುನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ *ನಿಪ್ಪಾಣಿ ತಂಬಾಕು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ .	*ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆ ಮೊದಲು *ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ 2ನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ * 20 ರಿಂದ 25 ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಅಗತ್ಯ *75 ರಿಂದ 150 ಸೆ ಮೀ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಅಗತ್ಯ *ಕಪ್ಪು ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣು ಅಗತ್ಯ *ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ *ಗುಜರಾತ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಹರಿಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾತೆ *ನಾರಿನ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ	*ಪಾನೀಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ * ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ *ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣ ಪ್ರದೇಶದ ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ *21 ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಅಗತ್ಯ *150 ರಿಂದ 200 ಸೆ ಮೀ ಮಳೆಅಗತ್ಯ *ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಜೇಡಿ ಮಣ್ಣು ಅಗತ್ಯ *1200 ರಿಂದ 2400 ಮೀ ಎತ್ತರ ದ ಇಳಿಜಾರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆವದು *ಆಸ್ಸಾಮ್ ಪ.ಬಂಗಾಳ, ತಮಿಳುನಾಡು ,ಕೇರಳ ಬೆಳೆಯಲಾಗುವದು

ಬ್ರೀಟಿಷರ ಕಾಲದ ಭೂ ಕಂದಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿ	ರೈತವಾರಿ ಪದ್ಧತಿ	ಮಹಲ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿ
ಅರ್ಥ:- ರೈತರು ಹೊಂದಿದ ಜಮೀನಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಆದರಿಸಿ ಜಮೀನಗದಾರ ಕಂದಾಯ ಸಂಗ್ರ ಮಾಡುವದು ಜಾರಿಗೆ:- ಕಾರ್ನ್ ವಾಲೀಸ್ ಲಕ್ಷಣಗಳು ೧ ಬಿಹಾರ ಬಂಗಾಳ ಓರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ೨ ಜಮೀನ್ದಾರ ಕಂದಾಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದನು ೩ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಹೆಚ್ಚು ಕಂದಾಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ರೈತರನ್ನು ಶೋಷಿಸಿದರು	ಅರ್ಥ:- ಭೂ ಒಡೆತನದ ಹಕ್ಕು ರೈತರು ಹೊಂದಿ ಭೂ ಅಳತೆ ಆದರಿಸಿ ಕಂದಾಯ ಪಾವತಿಮಾಡುವದು ಜಾರಿಗೆ :- ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ರೀಡ್ ಲಕ್ಷಣಗಳು ೧ ರೈತ ಕಂದಾಯ ಕಟ್ಟಲು ವಿಫಲನಾದರೆ ಭೂಮಿ ಒಡೆತನ ಹೊಗುತ್ತಿತ್ತು ೨ ಭೂಮಿ ಅಳತೆ ಆದರಿಸಿ ಕಂದಾಯ ನಿಗದಿ ೩ ರೈತರಿಂದ ಪಡೆದ ಭೂಮಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ೪ ಜಮೀನಿನ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ತಿರ್ಮಾನಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ೫ ಮುಂಬೈ ಸಿಂಡ್ ಬಿಹಾರ ಅಸ್ಸಾಂ ಮದ್ರಾಸ್ ಬಿರಾರ್ ನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು	ಅರ್ಥ :- ಮಹಲ್ದಾರರು ನಿಗದಿತ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಭೂ ಅಳತೆಯ ಆದರಿಸಿ ರೈತರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹ ಜಾರಿಗೆ:- ಆರ್. ಎಂ. ಬರ್ಡ ಮತ್ತು ಜೇಮ್ಸ್ ಥಾಮ್ಸನ್ ಲಕ್ಷಣಗಳು ೧ ಗಂಗಾ ಕಣಿವೆ ವಾಯುವ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ೨ ರೈತರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಂದಾಯ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು

ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಅರ್ಥ	ಮಹತ್ವ	ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರ	*ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರ
ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಉನ್ನತೀಕರಿಸುವುದು	೧, ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾಡುವುದು ೨. ಶಿಕ್ಷಣ ಬಲಪಡಿಸುವುದು ೩ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ೪ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು ೫ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಲಪಡಿಸುವುದು ೬ ಮೂಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು	೧ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ೨ ಮೂರುಹಂತದ ಆಡಳಿತ ರೂಪಿಸಿದೆ ೩ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ ೪ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ೫ ಯುವಕರಿಗೆ ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು ೬ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಪೂರಕ ವೃತ್ತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ೭ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ೮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರಿಗೆ ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿ ೯ ನರೆಗಾ ಯೋಜನೆ ೧೦ ಸ್ವರ್ಣಜಯಂತಿ ಗ್ರಾಮ ಯೋಜನೆ ೧೧ ಇಂದಿರಾ ಅಂಬೆಡ್ಕರ್ ಆಶ್ರಮ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ೧೨ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ವೃದ್ಧರಿಗೆ ಮಾಶಾಸನ ೧೩ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ೧೪ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆ ಉತ್ತೇಜನ	೧ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ೨ ಮಿಸಲಾತಿ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ ೩ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಸಹಾಯ ೪ ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಸಾಯ ಸಂಘ ಉತ್ತೇಜನ ೫ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬಿತನಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ೬ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ಒಗ್ಗೂಡುತ್ಯ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ನಿಶೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ ೭ ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವುದು ೮ ಸಮಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ವೇತನ ನೀಡುವುದು ೯ ಕೆಲಸದ ಬದ್ಧತೆ ನೀಡುವುದು ೧೦ ಉದ್ಯೋಗ ಮೀಸಲಾತಿ

ಜಾಗತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ನಿರಾಕರಣೆ	ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ವ್ಯವಹಾರ	ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ	ವರ್ಣ ಭೇದ ನೀತಿ	ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ
ಅರ್ಥ :- ಪ್ರತಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಬರಬಹುದಾದ ಹಕ್ಕುಗಳು ೧ ಅಮೇರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಪ್ರಾನ್ಸ್ ಕ್ರಾಂತಿ, ರಷ್ಯಾ ಕ್ರಾಂತಿ ಎಲ್ಲವೂ ಮಾನವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಪುಷ್ಟಿ ನೀಡಿದವು ೨ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ನೀಡಿದೆ ೩ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಾನವ ಹಕ್ಕು ಘೋಷಿಸಿದೆ ೪ ಮಕ್ಕಳ ಮಾರಾಟ ದುಡಿಮೆ ಶೋಷಣೆ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ ೫ ಜನಾಂಗ ಹತ್ಯೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿದೆ	ಅರ್ಥ :- ಅಣ್ಣಸ್ತ್ರ ಇಲ್ಲವೇ ವಿನಾಶಕಾರಿ ಅಸ್ತ್ರಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿತನ ತೋರುವುದು ೧ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಸ್ತಿಕರಣ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ೨ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸ್ವರ್ದೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ೩ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ತಗ್ಗಿಸುವ ಉಪಯೋಗ ನಿಷೇಧಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವಾರು ಜಾಗತಿಕ ಒಪ್ಪಂದಗಳಾಗಿವೆ	ಅರ್ಥ :- ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲತೆ ಸಾಧಿಸಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರಗೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಬಲಹೀನತೆ ಇರುವುದು ಸಿರಿವಂತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿವೆ ೧ ಆಪ್ರೀಕಾ ಏಷ್ಯಾ ಲ್ಯಾಟೀನ್ ಅಮೇರಿಕಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಬಡತನಹೊಂದಿವೆ ೨ ಬಡರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಿರ್ವವಾದ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ ೩ ಸಿರಿವಂತರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಬಡರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿವೆ ೪ ಯಾವುದೇ ಶರತ್ತುಗಳಿಲ್ಲದೇ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಭಾರತ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿತು ೫ ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು ೬ ಭಾರತ ಆರ್ಥಿಕ ನ್ಯಾಯ ಸಮಾನತೆ ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಕದ ಇತ್ತ ಇದೆ	ಅರ್ಥ :- ಮಾನವನ ದೇಹದ ಬಣ್ಣ ಆದರಿಸಿ ಶೋಷಣೆ ಅವಹೇಳನ ಮಾಡುವುದು ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣುವುದು ೧ ಬಿಳಿಯ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರೆಂಬ ಮನೋದೋರಣೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ೨ ವರ್ಣ ಭೇದ ಅಮಾನವೀಯ ಅನ್ಯೈತಿಕವಾದ ಹೇಯ ಭಾವನೆ ೩ ಅಬ್ರಾಹಿಂ ಲಿಂಕನ್ ಜಾನ್ ಎಪ್ ಕೆನಡಿ ಮಾರ್ಟಿನ್ ಲೂಥರ್ ನೆಲ್ಸನ್ ಮಂಡೆಲಾ ಹೋರಾಡಿದರು ೪ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರೀಕಾದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲಾಯಿತು ೫ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಭೇದ ನಿಶೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ ೬ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲೇ ಈ ಕುರಿತು ವ್ಯಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ	ಅರ್ಥ ಒಂದು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಲಪ್ರಯೋಗದ ಒತ್ತಡದ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಭಯಹುಟ್ಟಿಸಿ ತಮ್ಮ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಧೋರಣೆ ೧ ಒಂದು ದೇಶ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ ೨ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಗೆ ಹಿಂಸೆ ಆಸ್ತಿ ಹಾನಿ, ಪ್ರಾಣಹರಣದ ಕ್ರೂರತನ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗುವುದು ೩ ಮಕ್ಕಳು ಮಹಿಳೆ ವಯೋವೃದ್ಧರೆನ್ನದೇ ಕೃರತ್ವದಿಂದ ಕಾಣುವುದು ೪ ಉದ್ದೇಶ ಪೂರಕ ಭಯದವಾತಾವರ್ಣ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವುದು ೫ ಇವು ಸಮಾಜವಿರೋಧಿ ಕಾನುನಬಾಹಿರ ಕೃತಕಯಗಳಾಗಿವೆ ೬ ಸರಣಿ ಬಾಂಬ್ ಸ್ಫೋಟ, ಒತ್ತೆಯಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಆಸ್ತಿ ಹಾನಿ ಮಾಡುವುದು ೭ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಣೆಯಲು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಪ್ರಯೋಗ ಹ ಇ ಸುತ್ತ ಇದೆ. ೮ ಭಾರತ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಕೃತ್ಯದಿಂದ ನಲುಗಿದೆ ೯ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಹಿಂಸಾಕೃತ್ಯನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಖನಿಜ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

1 ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು	2.ಮ್ಯಾಂಗನೀಜ್ ಅದಿರು	3.ಬಾಕ್ಸೈಟ್ ಅದಿರು	4.ಅಭ್ರಕ	5.ಚಿನ್ನದ ಅದಿರು
* ನಿಕ್ಷೇಪಹೊಂದಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ೬ ನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ *ಜಾರ್ಖಂಡ್, ಒಡಿಶಾ, ಕರ್ನಾಟಕ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ನಿಕ್ಷೇಪಗಳಿವೆ *ಕೇಂಬ್ರಿಯನ್, ಮಯೂರ್ ಭಂಜ್, ಸಿಂಗಭೂಮ್, ದುರ್ಗ ರಾಯಪುರ ಹೊಸಪೇಟೆ ಸಂಡೂರು ಪ್ರಮುಖ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳು *ಜಪಾನ್, ಚೈನಾ, ಇಟಲಿ, ಇರಾನ್ ಗಳಿಗೆ ರಫ್ತು	*ಉಕ್ಕಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ *ರಾಸಾಯನಿಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಉಪಕರಣ ತಯಾರಿಕೆಗೆ *ಬಣ್ಣದ ಗಾಜು ತಯಾರಿಕೆ *ಪೈರೋಲೋಸೈಟ್, ಸೈಲೊಮೆಲೆನ್, ಮ್ಯಾಂಗ್ನೀಟೈಟ್, ಬ್ರಾನ್ಯೈಟ್, ಹೋಲ್ಮಾಂಡೈಟ್ ಅದಿರಿನ ವಿಧಗಳು *ಓರಿಸ್ಸಾ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕುವವು	*ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂನ ಲೋಹದ ಮುಖ್ಯ ಅದಿರು *ಕಬ್ಬಿಣದ ಆಕ್ಸೈಡ್, ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವವು *ಜಿಗುಟು ಗುಣಹೊಂದಿದೆ *ಅದ್ಭುತ ಲೋಹ ಎನ್ನುವರು *ನಿಕ್ಷೇಪ ಇರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ 5ನೇ ಸ್ಥಾನವಿದೆ *ಕೋರಾಪಟ್, ಕಾಳಹಂದಿ, ಬೋಲಾಂಗೀರ್ ಜಾಮನಗರ, ಭಾವನಗರ, ಜುನಾಗಡ, ರಾಂಚಿ, ಶಹಬಾದ್, ಅಂಬೋಲಿಫಾಟ್ ಬಸ್ತರ, ಬಿಲಾಸ್ಪೂರ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳಿವೆ *ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ, ಯು ಎ ಇ, ಬ್ರಿಟನ್, ಜರ್ಮನಿ ರಫ್ತುಮಾಡುವರು	*ಭಾರತ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ *ಪಾರದರ್ಶಕತೆ, ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕತ್ವ, ಶಾಖನಿರೋಧಕ, ಹೊಳಪುಳ್ಳ ಸಿಲಿಕೇಟ್ ಖನಿಜವಾಗಿದೆ *ಟೆಲಿಫೋನ್ ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್ ನಿಸ್ತಂತು ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಜು ತಯಾರಿಕೆ, ಬಣ್ಣತಯಾರಿ, ಕೃತಕ ರಬ್ಬರ್, ಡೈನೊಮೊಗಳು, ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ *ಕಾಗೆ ಬಂಗಾರ ಎನ್ನುವರು *ಮಸೋವೈಟ್, ಬಯೋಟೈಟ್, ಪ್ಲೂಗೊವೈಟ್ ವಿಧಗಳಿವೆ *ನೆಲ್ಸೂರು, ವಾರಂಗಲ್, ಧನಬಾದ್, ಗೌರದಿ, ಗಯಾ ಉದಯಪುರ, ತಿರುವನಂತಪುರ, ಸೇಲಂ, ಬಸ್ತರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವವು	*ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು, ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯ *ಕೋಲಾರ, ಹಟ್ಟಿ, ಅನಂತಪುರ, ಕಪತಗುಡ್ಡ, ದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವವು

ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

ಕಲ್ಪಿಧಲು	ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ	ಅಣು ಖನಿಜಗಳು
*ಪ್ರಪಂಚದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೆ ಸ್ಥಾನವಿದೆ *ಕಪ್ಪು ಬಂಗಾರ ಎನ್ನುವರು *ಕೀಟ ನಿರೋಧಕ, ಸ್ಪೋಟಕ, ಕೃತಕ ನಾರು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ *ದಾಮೊದರ ನದಿ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಅದಿಕ *ಝಿರಿಯಾ, ಬೊಕಾರೊ, ಗಿರಿಧಿ, ಕರಣಪುರ, ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ *ಜಾರ್ಖಂಡ್ ಭತ್ತಿನಘಡ, ಒರಿಸ್ಸಾ ಆಂದ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವದು	* ಜೀವಿಗಳ ಅವಶೇಷದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ *ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ಎನ್ನುವರು *ಪೆಟ್ರೋಲ್, ಡಿಸೆಲ್, ಸಿಮೆ ಎಣ್ಣೆ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವರು *ದ್ರವರೂಪದ ಚಿನ್ನ ಎನ್ನುವರು *ದಿಗ್ವಾಯ್ ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪತ್ತೆ *ಲಕಿಮ್ ಪುರ, ಹುಗ್ರಿಜನ್, ಮೊರಾನ್, ನಹರ್ಕಟಿಯಾ ಉತ್ಪಾದನೆ *ಅಂಕಲೇಶ್ವರ ದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ತೈಲಬಾವಿ ಕೊರೆಯಲಾಯಿತು *ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ತೈಲ ನಿಕ್ಷೇಪ ಬಾಂಬೆ ಹೈ *ಇರಾನ್ ಇರಾಕ್, ಸೌದಿ ಅರಬಿಯಾ, ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ಆಮದು	೧ಯುರೇನಿಯಂ *ಸಿಂಗಬೂಮ್, ಗಯಾ, ಹಜಾರಿಬಾಗ್, ಶರ್ ಪುರ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವದು ..... ೨ಥೋರಿಯಂ *ಕೇರಳ, ಬಿಹಾರ, ತಮಿಳುನಾಡು, ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆ .... ೩ಬೆರಿಯಂ * ಅಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಮಾಡರೇಟರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಳಕೆ .... ೪ಲಿಥಿಯಂ *ಲೆಪಿಡೋಲೈಟ್ ಫೊಡೊಮಿನ್ ಅದಿರಿನಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗುವದು *ಜಾರ್ಖಂಡ್ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವದು

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು

ಪ್ರಭಾವಬೀರುವ ಅಂಶಗಳು	೧ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಕೈಗಾರಿಕೆ	ಹತ್ತಿ ಬಟ್ಟೆ	೨.ಸಕ್ಕರೆ ಕೈಗಾರಿಗೆ	೪ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ	೪ಕಾಗದ ಕೈಗಾರಿಕೆ
*ಕಚ್ಚಾವಸ್ತು *ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ *ಮಾರುಕಟ್ಟೆ *ಸಾರಿಗೆ *ಕರ್ಮಿಕರು *ಬಂದರುಗಳು *ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ *ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ	*ಮೂಲ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎನ್ನುವರು *ಒಂಭತ್ತು ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ * ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಕುಲ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಪ್ರಾರಂಭ *ಜಮ್ ಶೆಡ್ ಪುರ,ಬರ್ನಪುರ,ಭದ್ರಾವತಿ,ಬಿಲಾಯಿ,ರೂರ್ಕೆಲ್,ದುರ್ಗಾಪುರ,ಬೊಕಾರೊ,ನೇಲಂ,ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ	*ಜವಳಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎನ್ನುವರು *ಮುಂಬೈ ಹಾಗೂ ಬರೋಚ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭ * ಮುಂಬೈ ಭಾರತದ ಮ್ಯಾಂಚೆಸ್ಟರ್ / ಕಾಟನೋಪೊಲಿಸ್ ಎನ್ನುವರು *ನಾಗಪುರ,ಸೊಲ್ಲಾಪುರ ,ಬಂಗಾಳ ಇಂದೊರ್,ಸೂರತ್,ನೇಲಂ ,ಬೆಂಗಳೂರು,ದಾವಣಗೆರೆ ಪ್ರಮುಖ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	*ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆ ಸ್ಥಾನ *ಗಂಗಾನದಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕೃತ *ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ,ತಮಿಳುನಾಡು, ಕರ್ನಾಟಕ,ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ *ಯುಎಸ್‌ಎ,ಬ್ರಿಟನ್,ಇರಾನ್ ,ಕೆನಡಾ,ರಷ್ಯಮಾಡಲಾಗುವದು	*ವಿದ್ಯುತ್ ಲಭ್ಯತೆ,ಬಾಕ್ಸೈಟ್,ಬಂಡವಾಳ ಆದರಿಸಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪನೆ *ಓರಿಸ್ಸಾ,ಜಾರ್ಖಂಡ್,ಛತ್ತೀಸಗಡ್ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಗುಜರಾತ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಥಾಪಿತ	*ಸೆರಾಂಪುರದ ಹೂಗ್ಲಿನದಿದಡದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭ * ಬಿದಿರು,ಮರದತಿರುಳು,ಬಟ್ಟೆ,ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುವಾಗಿ ಬಳಕೆ *ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ * ಮುಂಬೈ,ಪೂನಾ,ಅಮರಾವತಿ,ನಾಸಿಕ್,ತೆಂಕುಪತಿ,ಲಕ್ನೊದಲ್ಲಿ ಇವೆ *ನ್ಯೂಸ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಕಾಗದ ನಾರ್ವೆ ಸ್ವೀಡನ್,ಕೆನಡಾ,ಯುಎಸ್‌ಎ ಇಂದ ಅಮದು

IPG (ಉದಾರಿಕರಣ ,ಖಾಸಗೀಕರಣ , ಜಾಗತೀಕರಣ)

IPG	ಅರ್ಥ	ಲಕ್ಷಣಗಳು
ಉದಾರಿಕರಣ	ಸರ್ಕಾರವು ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿನ ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಅನಗತ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿ ಮುಕ್ತ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು	೧.ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶ ಕಡಿತಮಾಡುವುದು ೨ ಸರಕು ಸೇವೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ೩ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಮರ್ಪಕ ಬಳಕೆಯಾಗುವುದು ೪ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸರಕು ಸೇವೆ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು
ಖಾಸಗೀಕರಣ	ಸರಕು ಸೇವೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಮುಕ್ತಾವಕಾಶ ನೀಡುವುದು	೧ ಸರಕಾರ ಪ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಖಾಸಗಿ ರಂಗಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು ೨ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವ ಮೂಡಿಸುವುದು ೩ ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳ ಹುಡುಕಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು ೪ ವಿದೇಶಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದು ೫ ಉದ್ಯಮಗಳ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವುದು
ಜಾಗತೀಕರಣ	ದೇಶದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿಶ್ವದ ಜೊತೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವುದು	೧ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ವಾತಾವರಣ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ೨ ಆಮದು ರಫ್ತು ನಿರ್ಬಂಧ ಸಡಿಲಿಕೆ ೩ ಸರಕು ಸೇವೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ವಿನಿಮಯ ೪ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಿನಿಮಯ ೫ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು

ಮಳೆ ಹಂಚಿಕೆ

೧ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯ ಪ್ರದೇಶ	೨ಸಾಧಾರಣ ಮಳೆ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರದೇಶ	೩ ಅಧಿಕ ಮಳೆಯ ಪ್ರದೇಶ
* 50 ಸೆ .ಮೀ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯಾಗುವುದು * ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಮರಘೂಮಿ ,ಹರಿಯಾಣ ,ಗುಜರಾತ್ ಖಜ್ ಭಾಗ,ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪೂರ್ವ ಭಾಗ,ಕಾಶ್ಮೀರ ಸೇರುತ್ತವೆ* ರಾಜಸ್ಥಾನದ ರೂಯ್ಲಿ ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ಸರಾಸರಿ 8.3 ಸೆ ಮಿ ಮಳೆಯಾಗುವುದು	* 50 ರಿಂದ 250 ಸೆ .ಮೀ ಮಳೆಯಾಗುವುದು * ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ *ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಒಳಭಾಗ ಸೇರುವುದು	*250 ಸೆ .ಮೀ ಅಧಿಕ ಮಳೆಯಾಗುವುದು *ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗ ,ಈಶಾನ್ಯ ವಲಯ ಅಧಿಕ ಮಳೆಯಾಗುವುದು *ಮಾಸಿನ್ ರಾಮ್ ನಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಅಧಿಕ ಮಳೆಯಾಗುವುದು

ಭಾರತದ ಮಣ್ಣುಗಳು

೧.ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣು	ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು	ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು	ಜಂಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಮಣ್ಣು /ಲ್ಯಾಟ್ ರೈಟ್	ಮರಭೂಮಿ ಮಣ್ಣು	ಪರ್ವತ ಮಣ್ಣು
*ನದಿಗಳು ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಹೊತ್ತು ತಂದು ಸಂಚಯಿಸಿರುವ ಮಣ್ಣು *7.7 ದ ಶಲಕ್ಷ ಚ ಕಿ ಮೀ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ * ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ,ಬಿಹಾರ,ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ,ಒಡಿಶ್ವಾ ಪಂಜಾಬ,ಅಸ್ಸಾಂ ಹರಡಿದೆ *ಭತ್ತ ಕಬ್ಬು ಹತ್ತಿ ,ಸೆಣಬು ಗೋದಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುವದು	* ರೇಗೂರ್ ಮಣ್ಣು ಎನ್ನುವರು *ಡೆಕ್ಕನ್ ಟ್ರಾಪ್ ಎನ್ನುವರು *ಅಗ್ನಿ ಶಿಲೆಗಳ ಶಿಥಿಲೀಕರಣದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿದೆ *ಬೇಡಿ ಮಣ್ಣಿನ ಕಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ * ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗುಜರಾತ್ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಕಂಡುಬರುವದು * ಕಬ್ಬಿಣ ಮೆಗ್ನೀಶಿಯಂ ಕಾರ್ಬೋನೇಟ್ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ *ಹತ್ತಿ ಜೋಳ ಗೋಧಿ ಈರುಳ್ಳಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಬಳಸುವರು 5.46 ಲಕ್ಷ ಚ ಕಿ ಮೀ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ	*ಪರ್ಯಾಯ ಪ್ರಸ್ತಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ *ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ಇಂದ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ರ್ಘಾನ್ವಿ ವರೆಗೆ ಹಬ್ಬಿದೆ * ಗುಜರಾತ್ ರಾಜಮಹಲ್ ಬೆಟ್ಟ ಸುತ್ತ ಹರಡಿದೆ *ರಾಗಿ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಎಣ್ಣೆಕಾಳು ಭತ್ತ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವರು 5.18 ಲಕ್ಷ ಚ ಕಿ ಮೀ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ	*೨೦೦ ಸೇ.ಮಿ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಬಿಳುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು *ಕಬ್ಬಿಣ ಆಕ್ಸೈಡ್ ,ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಇರುವದು *೨.೪೮ ಲಕ್ಷ ಚ ಕಿ ಮೀ ಪ್ರದೇಶ ಹರಡಿದೆ *ವಿಂದ್ಯ ಸಾತ್ಪುರ್ ರಾಜಮಹಲ್ ಪೂರ್ವಾಚಲ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಶ್ಚಿಮ ಹರಡಿದೆ ಕಾಫಿ ಟಿ ತೋಟದ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವರು	*ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಅಧಿಕ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು *ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಕಂದು ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ *೧.೪ ಲಕ್ಷ ಚ ಕಿ ಮೀ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ *ಸಜ್ಜೆ ಖರ್ಜೂರ ಬೆಳೆಯುವದು *ಗಿಜರಾತ್ ನ ಕಛ್ ಭಾಗ,ರಾಜಸ್ಥಾನ,ಹರಿಯಾಣ ಕಾಣುವದು	೧ಕೊಳೆತ ಜೈವಿಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ ೨ ಇಳಿಜಾರು ಮೈದಾನಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಬರುವದು ೩ ಸಾರಜನಕ ಸಾವಯುವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುವದು ೪ ಕಾಫಿ ಟಿ ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥ ಬೆಳೆಯುವದು ೫ ಹಿಮಾಲಯ ಪಾದ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಜಮ್ಮು ಕಾಶ್ಮೀರ ಉತ್ತರಖಂಡ ಬಿಹಾರ ಪಶ್ಚಿಮಬಂಗಾಳ ಕಾಣುವದು

ಮಣ್ಣು ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಮಣ್ಣಿನ ಸವೆತಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು	ಮಣ್ಣಿನ ಸವೆತದ ಪರಿಣಾಮಗಳು	ಮಣ್ಣಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ
೧ ಅರಣ್ಯ ನಾಶ ೨ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿ ಮೇಯಿಸುವುದು ೩ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬೇಸಾಯ ೪ ಅಧಿಕ ನಿರಾವರಿ	೧ ಹೊಳೆನಿಂದ ಪ್ರವಾಹ ಉಂಟಾಗುವುದು ೨ ನದಿಗಳ ಪಾತ್ರ ಬದಲಿಸುವುದು ೩ ಆಣೆಕಟ್ಟು ಹೂಳು ತುಂಬಿ ನೀರಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು ೪ ಭೂ ಸವೆತದಿಂದ ನೀರು ಇಂಗುವುದು ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುವುದು ೫ ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕುಂಟಿತವಾಗುವುದು ೬ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಚಿಲುಮೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು	೧ ಇಳಿಜಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಉಳುಮೆ ೨ ಅಡ್ಡ ಬದುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ೩ ಹಂತ ಹಂತ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ೪ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ೫ ಪ್ರಾಣಿ ಮೇಯಿಸುವಿಕೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ೬ ನೀರಿನ ಯೋಜಿತ ಬಳಕೆ ೭ ಚರ್ಕ್ ಡ್ಯಾಮ್ ನಿರ್ಮಾಣ

ನಿರಾವರಿ

೧ ಬಾವಿ	ಕಾಲುವೆ	ಕೆರೆ
* ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನೀರು ನೀಡುವುದು * ಅಂತರ್ ಜಲ ನೀರು ಕೃಷಿಗೆ ಬಳಸುವುದಾಗಿದೆ * ನಿರ್ಮಾಣ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸುಲಭ * ತೆರೆದ ಕೋಳವೆ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ * 59.7 ಶೇ ದಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ವದಗಿಸುವುದು	* ವಿಸ್ತಾರ ಸಾಗುವಳಿ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರು ಬಿಡುವುದು * 16.5 ದ ಲ ಹೆಕ್ಟರ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರು ವದಗಿಸುವುದು * ಪ್ರವಾಹ ,ಸರ್ವಕಾಲಿಕ ಎಂಬ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ	* ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡದಿಂದ ಹರಿದು ಬರುವ ಝರಿ ತೊರೆ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು * ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ನೀರು ಕಾಲುವೆ ತೊಬ ಮೂಲಕ ಬಳಸುವುದು * ತಮಿಳುನಾಡು ಆಂದ್ರಪ್ರದೇಶ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಂಡುಬರುವುದು

ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿನಾಷಗಳು

ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿನಾಷಗಳು	*ಕಾರಣ	ಪರಿಣಾಮ	ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯ ಕ್ರಮಗಳು
೧ ಚಂಡಮಾರುತಗಳು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಅವರ್ತ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಸಂಬವಿಸುವ ಮಳೆಯ ವಿನಾಷ	೧ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯಿಂದ ಆಂಧ್ರ ಒಡಿಶಾ ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ವಿಪರಿತ ಹಾನಿ ಉಂಟುಮಾಡುವದು . ೨ ಅಕ್ಟೋಬರ್- ನವಂಬರ್ ,ಹಾಗೂ ಮೇ- ಜೂನ್ ಎರಡು ಬಾರಿ ಸಂಬವಿಸುವದು	೧ ಜನಜೀವನ ಅಸ್ಥವ್ಯಸ್ಥವಾಗುವದು ೨ ಅಪಾರ ಸಾವು ನೋವು ಉಂಟಾಗುವದು ೩ ಸಾಗರದ ಅಲೆಗಳಿಂದ ಒಳಜಲರಾಶಿ ಲವಣವಾಗುವದು ೪ ಬೆಳೆಹಾನಿಯಾಗುವದು ೫ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ನಾಷವಾಗುವದು ೬ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ ಉಂಟಾಗುವದು	೧ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತಗ್ಗು ಸ್ಥಳದ ಜನರ ಸ್ಥಳಾಂತರಮಾಡುವದು ೨ ಡೋಣಿ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್ ಯಂತ್ರ ಸದಾ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವದು ೩ ರೈಲು ಬಸ್ಸು ಮಾರ್ಗ ಬದಲಾಯಿಸುವದು ೪ ಸಮೂಹ ಮಾದ್ಯಮ ಮೂಲಕ ಸದಾ ಮಾಹಿತಿ ನಿಡುವದು ೫ ಅಗತ್ಯ ಸೇವಾ ತುಕುಡಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡುವದು ೬ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಹಿನೀರು ಉಡುಪು ಸಂಗ್ರಹ ೭ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಔಷಧ ಸದಾ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಡುವದು
೨ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಅಧಿಕ ಮಳೆ,ಹಿಮಕರಗಿ ನದಿ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಾತ್ರ ಸಾಮರ್ಥ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನದಿ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯುವದು	೧ ಮಳೆ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಅಕಾಲಿಕ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಬೀಳುವದು ೨ ನದಿಪಾತ್ರ ಹುಳುತುಂಬಿ ದಿಕ್ಕು ಬದಲಿಸುವದು ೩ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಒಡೆದು ಅಥವಾ ಒಮ್ಮೇಲೆ ಅಧಿಕ ನೀರು ನದಿಗೆ ಹರಿಸುವದರಿಂದ ೪ ಚಂಡಮಾರುತ ೫ ಸಮುದ್ರ ಮಧ್ಯ ಭೂಕಂಪನ ೬ ನದಿ ಪ್ರವಾಹ	*ಅರಣ್ಯ ನಾಶ *ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣು ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗುವದು *ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಹಾನಿ *ಜೀವಹಾನಿ	೧ ನದಿ ಇಕ್ಕಲದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಗೋಡೆ ನಿರ್ಮಾಣ ೨ ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹ ೩ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮ ,ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾಪನೆ ೪ ಜಲಾನಯನಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಾಣ ೫ ಮಣ್ಣಿನ ಸವೆತ ನಿಯಂತ್ರಣ ೬ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಳು ತುಂಬುವದು ತಡೆಗಟ್ಟುವದು
೩ ಭೂ ಕುಸಿತ ಅಥವಾ ಭೂಪಾತ ಕಡಿದಾದ ಬೆಟ್ಟ ಪರ್ವತ ಕೆಳಗೆ ಬಿಳುವದು	೧ ಭೂ ಕೊರೆತ ೨ ಕಡಿದಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿರ್ಮಾಣ ೩ ಜೇಡಿಮಣ್ಣಿನ ಪದರದ ಮೇಲೆ ಸಡಿಲ ಮಣ್ಣು ೪ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ೫ ಅರಣ್ಯ ನಾಷ ೬ ಇಳಿಜಾರು ಆಳವಾದ ಉಳಿಮೆ	೧ ಸಣ್ಣ ನೀರಿನ ತೊರೆ ಮೂಲಗಳು ನಾಷ ೨ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಅಡತಡೆ ೩ ಸಸ್ಯವರ್ಗ ನಾಷ ೪ ಜೀವ ಆಸ್ತಿ ಹಾನಿ	

ಳಕಡಲಕೊರೆತ ಅರ್ಥ :- ಅಲೆಗಳಿಂದ ತೀರ ವಲಯವು ಸವೆಸಲ್ಪಡುವದನ್ನು ತೀರ ಪ್ರದೇಶ ಕೊರೆತ	೧ಅಪಾರ ಭೂ ಪ್ರದೇಶ ಸಮುದ್ರ ಪಾಲಾಗುವದು ೨ಆಸ್ತಿ ಜೀವಹಾನಿ ಯಾಗುವದು		೧ತೀರದ ಮರಳು ತೆಗೆಯುವ ನಿಯಂತ್ರಣ ೨ಅಲೆ ಪ್ರಭಾವವಿರುವಕಡೆ ತಡೆಗೊಡೆ ೩ತೀರದುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಹಾಕುವದು ೪ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸುವದು
5.ಭೂಕಂಪನಗಳು ಭೂ ಅಂತರಾಳದ ಶಕ್ತಿ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಮೇಲ್ಪದರು ಕಂಪಿಸುವದು	೧ನಗರಿಕರಣ ೨ಅರಣ್ಯನಾಷ ೩ಆಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಾಣ ೪ಗಣಿಗಾರುಕೆ ೫ಭೂ ಮೆಲ್ಪದರು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸುವದು	ಪರಿಣಾಮಗಳು *ಜೀವ ಆಸ್ತಿ ಹಾನಿ *ರೋಗ ಹರಡುವದು *ಜನಜೀವನ ಅಸ್ತವಸ್ತ *ಪ್ರವಾಹ ಉಂಟಾಗುವದು *ನದಿ ಪಾತ್ರ ಬದಲಾಗುವದು	ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ *ಭೂಕಂಪನ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ವಸತಿ ನಿಷೇಧ *ಕಟ್ಟಡ ಹಗುರವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸುವದು *ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕತ್ವ ಗುಣ ಇರುವಂತೆ ನಿರ್ಮಿಸುವದು *ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡುವದು *ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವದು

ಸಾರಿಗೆ

ರಸ್ತೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ	ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ತೊಡಕುಗಳು	ಬಂದರುಗಳು	ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು
*ಹಳ್ಳಿ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕ *ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತು ಪೂರೈಸಲು *ಸರಕು ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಪೂರಕ	೧ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅನುಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ ೨ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ ವಾಹನ ದಟ್ಟಣೆ ಅಪಘಾತಗಳು ಸಂಬವಿಸುವವು ೩ ವರ್ಷವೂ ರಸ್ತೆ ಹಾಳಾಗುವವು ನಿರ್ವಹಣೆ ವೆಚ್ಚ ಅಧಿಕ ೪ ನಿರ್ಮಾಣ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿವೆ ೫ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಕೊರತೆ ಎದ್ದುಕಾಣುವದು	ಕಾಂಡ್ಲಾ :- ಕಚ್ ಖಾರಿಯ ಶಿರೋಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ ಮುಂಬೈ :- ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿದೆ ಭಾರತದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ನವಶೇವಾ :- ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿದೆ ಮರ್ಮಗೋವಾ :- ಝವಾರಿ ಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿದೆ ನವ ಮಂಗಳೂರು :- ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿದೆ ಕೊಚ್ಚಿ :- ಕೇರಳದಲ್ಲಿದೆ ತುತುಕುಡಿ :- ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿದೆ ಚೆನ್ನೈ :- ಹಳೆಯದಾದ ಕೃತಕ ಬಂದರು ವಿಶಾಖ ಪಟ್ಟಣ :- ಆದ್ರಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ ಪಾರಾ ದೀಪ್ :- ಓಡಿಶ್ವಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ :- ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ದಲ್ಲಿದೆ ಚಹಾ ಬಂದರು ಹಾಲ್ದಿಯಾ :- ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿದೆ	ಮುಂಬೈ :- ಸಹರಾ ಸಾಂತ್ರಾಕ್ರೂಜ ದೆಹಲಿ :- ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ :- ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್ ಚೆನ್ನೈ :- ಅಣ್ಣಾ ಮೀನಂಬಾಕಂ ಬೆಂಗಳೂರು :- ನಾಡಪ್ರಭು ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಆಂದ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಅಹಮದಾಬಾದ್ ಪಣಜಿ ಗೋವಾ ಅಮೃತಸರ್ ಪಂಜಾಬ್ ಗೌವಾಹಟಿ ತಿರುವನಂತಪುರಂ ಕೇರಳ

ಭಾರತದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಉತ್ತರದ ಪರ್ವತಗಳು	ಉತ್ತರ ಮಹಾ ಮೈದಾನ	ಪರ್ಯಾಯ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ	ಕರಾವಳಿ ಮೈದಾನ	ದ್ವೀಪಗಳು
ಎತ್ತರದ ಶಿಖರ ಕಣಿವೆ ಹಿಮನದಿ ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿವೆ *ಶಿವಾಲಿಕ್ ಶ್ರೇಣಿ ೧ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ದಕ್ಷಿಣದ ಸರಣಿ ,ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರ ಹೊಂದಿದೆ ೨ ಪಾದ ಬೆಟ್ಟಗಳಾಗಿವೆ ೩ ಸಮತಟ್ಟಾದ ಕಿರಿದಾದ ಮೈದಾನಗಳಿವೆ ೪ ಕೋಟಾ ಪಾಟ್ಲಿ ಚೌಕಾಂಬ ಡೂನ್ ಗಳಿವೆ *ಹಿಮಾಚಲ ೧ ಅನೇಕ ಸಮಾನಾಂತರ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳಿವೆ ಉದಾ ಪೀರ್ ಪಂಜಾಲ್ ಮಹಾಭಾರತ ನಾಗತಿಬ್ಬ ೨ ಗಿರಿಧಾಮಗಳಿವೆ ಉದಾ ಶಿಮ್ಲಾ ಮಸ್ಸೂರಿ ನೈನಿತಾಲ್ *ಮಹಾ ಹಿಮಾಲಯ ೧ ಎತ್ತರದ ಮೊದಲ ನಿರ್ಮಿತ ಸರಣಿಯಾಗಿದೆ ೨ ಹಿಮದಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿವೆ ೩ ಹಿಮಾದ್ರಿ ಎನ್ನುವರು ೪ ಪ್ರಪಂಚದ ಎತ್ತರದ ಶಿಖರಗಳಿವೆ ಉದಾ ಮೌಂಟ್ ಎವರೆಸ್ಟ್ ಧವಳಗಿರಿ ಗೌರಿಶಂಕರ ೫ ಉತ್ತರಕ್ಕಿರುವ ಪರ್ವತ ಕಾರಾಕೋರಂ ಪರ್ವತಶ್ರೇಣಿ ,ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಗಳಿವೆ	೧ ಸಟ್ಲೆಜ್ ಗಂಗಾ ಮೈದಾನ ವೆನ್ನುವರು ೨ ಪಶ್ಚಿಮದ ಸಿಂಧೂ ನದಿ ಮೈದಾನ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ಕಣಿವೆಯವರೆಗೂ ಇದೆ ೩ ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣಿನ ಸಂಚಯನ ಮೈದಾನವಾಗಿದೆ	೧ ಭಾರತದ ಭೂಸ್ವರೂಪ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ದೊಡ್ಡದು ೨ ಅತಿ ಪುರಾತನ ಗೊಂಡ್ವಾನ ಭೂ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ೩ ಸಟ್ಲೆಜ್ ಗಂಗಾ ಮೈದಾನವಾಗಿದೆ ೪ ಉತ್ತರದ ಅರಾವಳಿ ಪರ್ವತದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿವರೆಗೂ ಇದೆ ೫ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಿಂದ ಪೂರ್ವದ ಜಾರ್ಖಂಡ್ ರಾಜಮಹಲ್ ಬೆಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಹರಡಿದೆ ೬ ಸಾತ್ಪುರ ಅರಾವಳಿ ಮಾಳ್ವಾ ಛೋಟಾನಾಗಪುರ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಗಳಿವೆ ೭ ಅಣ್ಣಾಮಲೈ ಶ್ರೇಣಿಯ ಅನೈಮುಡಿ ಶಿಖರ ಎತ್ತರದ ಶಿಖರವಾಗಿದೆ	೧ ಗುಜರಾತ್ ಕಲ್ ದಿಂದ ಗಂಗಾನದಿಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ ೨ ಪಶ್ಚಿಮ ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿ ವಿಭಾಗವಿದೆ ೩ ಮಲಬಾರ್ ,ಕೊಂಕಣ ,ಕೋರಮಂಡಲ, ಉತ್ಕಲ ತೀರ ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ ೪ ಮಹಾನದಿ ಗೋದಾವರಿ ಕೃಷ್ಣ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಮುಖಜ ಭೂಮಿಗಳಿವೆ ೫ ಚೆಲ್ವ ಪುಲಿಕಾಟ್ ಸರೋವರಗಳಿವೆ ಹಿಮಾಲಯದ ಮಹತ್ವ ೧ ದೇಶಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಿದೆ ೨ ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾದ ಶೀತಗಾಳಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿದೆ ೩ ನದಿ ಉಗಮ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ ೪ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಚಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವದು ೫ ವಿಶಾಲವಾದ ಮೈದಾನಗಳಿವೆ ೬ ವೈವಿದ್ಯಮಯ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ ಆಶ್ರಯ ತಾಣ ೭ ಅಪಾರ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು ಹೊಂದಿದೆ ೮ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರಹೊಂದಿದೆ	ದ್ವೀಪಗಳು * ೨೪೭ ದ್ವೀಪಗಳಿವೆ * ಮನ್ನಾರ್ ಖರಿಯಲ್ಲಿ ಹವಳದ ದ್ವೀಪಗಳಿವೆ * ಅಂಡಮಾನ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳು ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಶಿಲೆಗಳಿಂದಾಗಿವೆ * ನಿಕೋಬಾರ್ ನಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾ ಪಾಯಿಂಟ್ ತುದಿ ಇದೆ.

ಸಂಪರ್ಕ

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ	ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (GIS)	ಗ್ಲೋಬಲ್ ಪೂಜಿಶನಿಂಗ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ (GPS)	ದೂರ ಸಂವೇದಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ (RST)
*ದೇಶದ ಆಗುಹೋಗು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಕಾರಿ *ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ನಿರ್ಧಾರ ತಿಳಿಯಲು *ನಿತ್ಯ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತು ಪಡೆಯಲು *ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಕಾರಿ *ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ *ದೇಶದ ಏಕತೆ ಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಸಹಕಾರಿ	ಅರ್ಥ :- ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಆಧಾರಿತ ಭೂ ಮೆಲ್ಮೈನ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಪಯೋಗ * ನಕ್ಷೆ ಆಕರ್ಷಕ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇರುವುದು * ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಭೂಮೆಲ್ಮೈನ ಮಾಹಿತಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ *ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ *ನಕ್ಷೆ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ	ಅರ್ಥ :- ಭೂ ಮೆಲ್ಮೈನ ಸ್ಥಿರ ಚಲಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅಕ್ಷಾಂಶ ರೇಖಾಂಶ ಮೂಲಕ ವಸ್ತುವಿನ ಸ್ಥಾನ ಎತ್ತರ ಸೂಚಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ . ಉಪಯೋಗ * ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಶೋಪಗುರುತಿಸಲು ಸಹಕಾರಿ *ಅರಣ್ಯ ಪರ್ವತ ಚಾರಣಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ *ಸೈನಿಕರು ವೈಮಾನಿಕ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ *ಸಾರಿಗೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ	ಅರ್ಥ :- ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಶಿಸದೆ ದೂರದಿಂದಲೇ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಉಪಯೋಗಗಳು *ಒಂದು ಕಾಲದ ನೈಜ ನಂಬಲರ್ಹ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಹಿತಿ ಸಿಗುವುದು *ಭೂ ಸರ್ವೆಗೆ ಸಹಕಾರಿ *ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ನಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಶಿಫ್ಟವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ *ಹವಾಮಾನ ವೈಪರಿತ್ಯ ಅಡಚಣೆ ಗುರುತಿಸುವುದು *ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಶೋಪ ತಿರ್ವತೆ ಅಳತೆ *ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಭಾರತದ ಸವಾಲು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

ಕ್ರ ಸಂ	ಸಮಸ್ಯೆಯ ಹೆಸರು	ಅರ್ಥ	ಕಾರಣ/ಪರಿಣಾಮಗಳು	ನಿಯಂತ್ರಣ/ಪರಿಹಾರ
01	೧. ಕೋಮುವಾದ	ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ವಿಭಜನೆ ಹಾಗೂ ಆ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.	೧.ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಭೇದಭಾವ ,ಪರಸ್ಪರ ಅಪನಂಬಿಕೆ,ಭಯದ ವಾತಾವರ್ಣ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ೨.ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗುಂಪುಗಾರಿಕೆ,ಆರ್ಥಿಕ ವೈಷಮ್ಯ, ರಾಜಕೀಯ ವೈಪೋಷಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು ೩.ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತೆ ,ಸಮಗ್ರತೆಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ತರುವುದು ೪.ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೀವ ,ಆಸ್ತಿ ಹಾನಿ ಉಂಟುಮಾಡುವುದು	೧.ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು ೨.ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸುವುದು ೩.ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ರಂಗಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ೪.ಮತಭ್ರಾಂಕ ಧೋರಣೆ ಕೈಬಿಡುವುದು ೫.ಆರೋಗ್ಯಕರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಿಂತನೆ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಸುವುದು ೬.ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ಸುದ್ದಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮಾಡುವುದು
02	ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ	ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜನಸಮುದಾಯವು ತಾನು ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೇ ಅತ್ಯಂತಗಾಢವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸಿ ಅತಿ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು	೧. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದದ ವಿರುದ್ಧ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಸುವುದು ೨.ದೇಶದ ಏಕತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟುಂಟಾಗುತ್ತದೆ ೩.ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಾರಕವಾಗಿವುದು ೪ ಗಲಭೆ ವಿವಾದ ಭಾಷೆ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಹುಟ್ಟುವುದು	೧.ಏಕಪೌರತ್ವ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ ೨.ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ ೩. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಸಮಗ್ರತೆ ಬಗ್ಗೆ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ ೪.ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಯತ್ಯ ನೀಡಿದರು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ಮೆಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ೫.ಪ್ರಾಂತೀಯ ಅಸಮತೋಲನ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ
03	ಅನಕ್ಷರತೆ	ಜನರಿಗೆ ಓದು ಬರಹ ಬಾರದ ಸ್ಥಿತಿ	೧.ಅತಿಯಾದ ಬಡತನ ೨.ಆಗಾಗ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದು ೩.ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದುಡಿಮೆಗೆ ಬಳಸುವುದು ೪.ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ಮಾಡುವುದು ೫. ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸದಿರುವುದು ೬.ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಿರಾಸಕ್ತಿ ೭.ಅಜ್ಞಾನ ಮೌಢ್ಯತೆ	೧ .೧೪ ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ೨.ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ ೩.ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಆಯೋಗ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ ೪.ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ ೫.ಶಿಕ್ಷಣ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ೬.ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ೭.ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ೮.ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಮಿಷನ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

04	ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ	ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬದಿಗೆ ಸರಿಸಿ ಸ್ವಾರ್ಥದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವಂತ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದು	೧. ದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ದುಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದು ೨. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮಾಯವಾಗುವವು ೩. ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಹೆಚ್ಚುವುದು ೪. ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಹೆಚ್ಚುವುದು ೫. ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗ ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ೬. ಮೊಸ ವಂಚನೆ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆ ..ದ್ರೋಹ ಹೆಚ್ಚುವುದು	೧. ಜನರಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ,ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರ ನೈತಿಕ ತಳಹದಿ ಅಗತ್ಯ ೨. ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಿನ ಮೆಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ೩. ಕಾನೂನು ಸಬಲಗೊಳಿಸುವುದು ೪. ರಾಜಕೀಯ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಅಗತ್ಯ ೫. ಲೋಕಪಾಲ, ACB ,ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನೆ 6. ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿ ಪಡಿಸುವುದು
06	ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ	ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶ್ರೀಮಂತ ಹಾಗೂ ಬಡವರ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಅಂತರ	೧. ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇತನ ೨. ಭಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ೩. ಮೇಲು ಸ್ತರದ ನೌಕರಿಗಳು ೪. ಲಾಭ ಬುಡುಕತನ ೫. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ	೧. ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ೨. ಯೋಜನಾ ಬದ್ಧ ಹಣಕಾಸಿನ ನಿರ್ವಹಣೆ ೩. ಒಳ್ಳೆಯ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಾನ ೪. ಗುಡಿ/ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ೫. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆ ೬. ಭೂ ಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಮಗಳ ಕ್ರಮಗಳು ೭. ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ನೀಡುವುದು ೮. ಕಾರ್ಮಿಕ ಕುಲಿಕಾರರ ಪರವಾದ ಧೋರಣೆಗಳು
07	ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಹೆಚ್ಚಳ	ಒಂದೂ ಭೂ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ವಾಸಿಸುವುದು	೧. ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ ಇಳಿಕೆ ೨. ಜೀವಿತ ಕಾಲ ಏರಿಕೆ ೩. ಶಿಸುಮರಣ ಕಡಿಮೆ ೪. ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ೫. ಅನಕ್ಷರತೆ ೬. ಅಜ್ಞಾನ ಮೌಢ್ಯತೆ ೭. ಧಾರ್ಮಿಕ ಮನೋಭಾವ ೮. ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಬಯಕೆ	೧. ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ೨. ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ೩. ವೃತ್ತಿ ಕೌಶಲ ಹೆಚ್ಚಳ ಸಮಸ್ಯೆ ೧. ನಿರುದ್ಯೋಗ ಹೆಚ್ಚಳ ೨. ಅನಕ್ಷರತೆ ಹೆಚ್ಚಳ ೩. ಬಡತನ ೪. ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ೫. ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ೬. ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ೭. ಕೊಳಗರಿ ಸಮಸ್ಯೆ

08	ಬಡತನ	ಜನರು ಸರಿಯಾದ ಆಹಾರ ಬಟ್ಟೆ ವಸತಿ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕದ ಸ್ಥಿತಿ		೧.ಬಿ ಪಿ ಎಲ್ ಕಾರ್ಡ್ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ೨.ಪಂಪವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ ೩.ಜವಹಾರ್ ರೋಜಗಾರ್ ಯೋಜನೆ ೪.ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖತ್ರಿ ಯೋಜನೆ ೫.ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮೋದಯ ಯೋಜನೆ
10	ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆ	ಯಾವುದೇ ಆಮದು ಸುಂಕವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀಡದೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತರಿಸುವುದು	೧.ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುವುದು ೨.ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯ ಹಾನಿಯಾಗುವುದು ೩.ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಸಮತೋಲನ ವಾಗುವುದು	೧.ಪರ್ಯಾಯ ವಸ್ತು ಪೂರೈಸುವುದು ೨.ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ೩.ಉತ್ತಮ ಆಮದು ರಫ್ತು ದೊರಕೆ ೪.ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಿನ ಕರಾವಳಿ ಗಸ್ತುಪಡೆ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ೫.ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡುವುದು ೬. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸುವುದು
11	ಅಸ್ವಸ್ಥ್ಯತೆ	ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲು ಕೀಳು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಜನರನ್ನು ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣುವುದು		೧.ಸಂವಿಧಾನದ 17 ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ಅಸ್ವಸ್ಥ್ಯತೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದೆ ೨.ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ ೩.ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ೪.ಮೀಸಲಾತಿ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ ೫.ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ೬.ಶಿಕ್ಷಣ ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
12	ನಿರುದ್ಯೋಗ	ದುಡಿಯುವ ವಯಸ್ಸು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಆಸಕ್ತಿ ಅರ್ಹತೆ ಇದ್ದರೂ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಗದ ಸ್ಥಿತಿ	೧.ಬಡತನ ಹೆಚ್ಚುವುದು ೨.ಅನಾರೋಗ್ಯ ಹೆಚ್ಚುವುದು ೩.ಕೌಟುಂಬಿಕ ವಿಘಟನೆಯಾಗುವುದು ೪.ಮೊಸ ವಂಚನೆ ಹೆಚ್ಚುವುದು ೫.ಕಳ್ಳತನ ಹೆಚ್ಚುವುದು ೬.ವ್ಯಭಿಚಾರ ಹೆಚ್ಚುವುದು	<u>ಕಾರಣಗಳು</u> ೧.ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೨.ಯಾಂತ್ರಿಕರಣ ೩.ಅತಿಯಾದ ಶ್ರಮವಿಭಜನೆ ೪.ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ೫.ಬಂಡವಾಳದ ಕೊರತೆ ೬.ಅನಕ್ಷರತೆ <u>ಪರಿಹಾರೋಪಾಯ</u> ೧.ಜನಸಂಖ್ಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕ್ರಮಗಳು ೨.ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ೩.ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ೪.ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ೫.ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸುಧಾರಣಾ ಯೋಜನೆಗಳು ೬.ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ೭.ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ

13	ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ	೧೪ವರ್ಷದ ಒಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪಾದನೆ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ದುಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು	ಕಾರಣ ೧.ಬಡತನ ೨.ಕೌಟುಂಬಿಕ ಕಲಹ ೩.ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ ೪.ಕೌಟುಂಬಿ ಹಿಂಸೆ ೫.ಪೋಷಕರ ಅತಿಯಾದ ನಿಯಂತ್ರಣ ೬.ಉದ್ಯಮಿಗಳ ಲಾಭಕೊರತನ ೭.ಅನಕ್ಷರತೆ ೮.ಮಕ್ಕಳ ಅಪಹರಣ ೯.ಜೀತಪದ್ಧತಿ	೧.ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿಧಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ೨.ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ೩.ಸಂವಿಧಾನದ ೨೪ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ನಿಷೇಧ ೪.ರಾಷ್ಟೀಯ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಯೋಜನೆ ೫.ಸರ್ವಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ ೬.ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ ೭.ಕೂಲಿಯಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ೮ ಪ್ರಕಲ್ಪಿತ ಯೋಜನೆ ೯ ಬಾಲಶ್ರಮ ನಿರ್ಮೂಲನ & ಪುನರ್ವಸತೀಕರಣ ಕಾಯ್ದೆ
14	ವರದಕ್ಷಿಣೆ	ಮದುವೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ವಧು ವರನಿಗೆ ನೀಡುವ ಉಡುಗರೆ	೧.ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಗೌರವ ಕುಗ್ಗಿಸುತ್ತದೆ ೨.ಕೌಟುಂಬಿಕ ಕಲಹ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ೩.ಸಂಬಂಧ ಹಾಳು ಮಾಡುವುದು ೪.ಕ್ರೌರ್ಯ ಮಾನಹಾನಿ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಹೆಚ್ಚುವುದು ೫.ಮೊಸದ ವಿವಾಹ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ೬.ವದುವಿನ ತವರು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟ ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ ೭.ಹೆಣ್ಣು ಬ್ರೂಣ ಹತ್ಯೆ ಶಿಸುಹತ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ ೮.ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು ೯.ಮಹಿಳೆ ಕಿರುಕುಳ ದಿಂದ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುವುದು	೧.ವರದಕ್ಷಿಣೆ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ ೨.ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಗಿದೆ ೩.ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ೪.ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ
15	ಹೆಣ್ಣು ಭ್ರೂಣ ಹತ್ಯೆ	ತಾಯಿ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶಿಸು ಹೆಣ್ಣು ಎಂದು ಖಚಿತಗೊಂಡಾಗ ಅದನ್ನು ಹುಟ್ಟುವ ಮೊದಲೇ ಹತ್ಯೆ ಮಾಡುವುದು	೧.ಬಡತನ ೨.ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಭಿತಿ ೩.ಅನಕ್ಷರತೆ ೪.ಅಜ್ಞಾನ ೫.ಸ್ತ್ರೀ ವಿರೋಧಿ ನಿಲವು ೬.ಗಂಡು ಮಗುವಿನ ಬಯಕೆ	೧.ಲಿಂಗಾನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಏರು ಪೇರು ೨.ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ೩.ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಪಮೌಲ್ಯೀಕರಣ

16	ಜನಮಂದೆ	ಯಾವುದೇ ಪೂರ್ವ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಒಂದು ಆಸಕ್ತಿಯ ಸುತ್ತ ನೆರೆದಿರುವ ಜನರಾಶಿ	ಲಕ್ಷಣಗಳು ೧.ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ಸಮೂಹವಾಗಿದೆ ೨.ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬೌತಿಕವಾಗಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ನೆಲೆನಿರುವರು ೩. ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭಾವನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಬಹುಬೇಗ ಒಳಗಾಗಿತ್ತಾರೆ. ೪.ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಭಾವನೆಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುವವು	ಪ್ರಭಾವ ೧.ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ನಡವಳಿಕೆ ಸಮಾಜದ ಲೋಪ ದೋಷ ಸೂಚಿಸುವುದು ೨.ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬಿರುವುದು ೩.ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಯೋಜನೆಗೆ ಅಸಮಧಾನ ಗೊಳ್ಳುವರು ೪.ಅತಿರೇಕಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ನಿಯಂನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕಾನೂನು ಬಳಕೆಯಾಗುವುದು
17	ದೊಂಬಿ	ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ವಿನಾಶಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪದ ಜನಮಂದೆಯ ವರ್ತನೆ	ಸ್ವರೂಪ ೧ಕನಿಷ್ಠ ಉದ್ದೇಶ ಗುರಿ ಏಕತೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ೨ಸಕ್ಕ ಸಕ್ಕವಸ್ತು ಹಾಳಾಗುವವು ೩ಗೊಂದಲ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವುದು ೪ಅಪಾರಹಾನಿಯಾಗುವುದು ೫ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಗಂಭೀರ ಸವಾಲಾಗಿದೆ ೬.ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದು ವ್ಯಾಪಕ ೭ಅಕಾಲಿಕವಾಗಿರುವುದು	
18	ವಲನೆ	ಮಾನವನು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಹೋಗುವುದು	ಕಾರಣಗಳು *ಮದುವೆ *ನೌಕರಿ ವ್ಯಾಪಾರ *ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ಹುಡುಕಾಟ *ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ *ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ *ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣ	ಸಮಸ್ಯೆಗಳು *ನಗರ ಜನ ನಿಬಿಡತೆ ಹೆಚ್ಚಳ *ಕೊಳಗೇರಿ ನಿರ್ಮಾಣ *ಅನೈತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ *ಮೂಲಸೌಲಭ್ಯ ಕೊರತೆ *ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಳ *ನಿರುದ್ಯೋಗ *ಮೊಸ ವಂಚನೆ ಹೆಚ್ಚಳ ನಿಯಂತ್ರಣ *ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ *ಕೈಗಾರಿಕೆ ವಲಯ ಸ್ಥಾಪನೆ *ಉಪನಗರ ನಿರ್ಮಾಣ *ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಸಬುಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ *ಪುರಯೋಜನೆ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆದಾಯ

ಅರ್ಥ :-	ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ವೆಚ್ಚ ಬರಿಸಲು ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು
ವಿಧಗಳು :-	A ಕಂದಾಯ B ಬಂಡವಾಳ
A ಕಂದಾಯ ಆದಾಯ	ಅರ್ಥ :- ಸರ್ಕಾರ ವಿವಿಧ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆಯೇತರ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಆದಾಯ ಸಂಗ್ರಹ
ಕಂದಾಯ ವಿಧ :-	೧ ತೆರಿಗೆ ೨ ತೆರಿಗೆಯೇತರ
	೧ ತೆರಿಗೆ ಆದಾಯ :- ಪ್ರಜೆಗಳ ಯಾವುದೇ ಪ್ರತಿಫಲಾಪೇಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದೇ ನೀಡುವ ವಂತಿಕೆ ೨ ತೆರಿಗೆಯೇತರ ಆದಾಯ:- ಸರ್ಕಾರವು ತೆರಿಗೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇತರ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಆದಾಯ ಸಂಗ್ರಹ ಉದಾ RBI ನ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭ ,ರೆಲೈ ,ದೂರವಾಣಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮ,ನಾಣ್ಯ ಮುದ್ರಣ, ಶುಲ್ಕಗಳು
೨ ತೆರಿಗೆ ಆದಾಯ ವಿಧ :-	೧ ಪತ್ಯಕ್ಷ ೨ ಪರೋಕ್ಷ
	1 ಪತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ :- ಸರ್ಕಾರ ಯಾರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅವರೇ ಆ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊರುವುದು ಉದಾ :- ಆದಾಯ ,ಕಂಪನಿ , ಸಂಪತ್ತು , ಇತರ ತೆರಿಗೆಗಳು 2 ಪರೋಕ್ಷ :- ಸರ್ಕಾರ ವಿಧಿಸುವ ತೆರಿಗೆ ಹೊರೆಯನ್ನು ಇತರರ ಮೇಲೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅಂತ ತೆರಿಗೆ ಉದಾ :- ಕಂದ್ರ ಅಬಕಾರಿ ,ಆಮದು ರಫ್ತು, ಸೇವಾ ,ಇತರೆ
B ಬಂಡವಾಳ ಆದಾಯ	ಅರ್ಥ :- ಸರ್ಕಾರವು ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಆದಾಯ
ಬಂಡವಾಳ ಆದಾಯ ವಿಧ	೧ ಆಂತರಿಕ ೨ ವಿದೇಶಿ 3 ಸಾಲೆತರ ಬಂಡವಾಳ
	೧ ಆಂತರಿಕ:- ದೇಶದ ಒಳಗಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹ ಉದಾ :- ಬ್ಯಾಂಕ್ ,ಪ್ರಜೆ, ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ೨ ವಿದೇಶಿ :- ವಿದೇಶಿ ಸರ್ಕಾರ,ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆ ,ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹ 3 ಸಾಲೆತರ ಬಂಡವಾಳ :- ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬಡ್ಡಿ

ಕೊರತೆಯ ಹಣಕಾಸು

ಕೊರತೆಯ ಹಣಕಾಸು	ಅರ್ಥ : ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವದು
ವಿಧ :-	1 ವಿತ್ತೀಯ ಕೊರತೆ ,2 ಆಯವ್ಯಯ ಕೊರತೆ 3 ಕಂದಾಯ ಕೊರತೆ 4 ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೊರತೆ
1 ವಿತ್ತೀಯ ಕೊರತೆ	ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕಂದಾಯ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಸಾಲೇತರ ಬಂಡವಾಳ ಆದಾಯಗಳಿಗಿಂತ ಸರ್ಕಾರದ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವದು
2 ಆಯವ್ಯಯ ಕೊರತೆ	ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ - ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ
3 ಕಂದಾಯ ಕೊರತೆ	ಕಂದಾಯ ಆದಾಯ - ಕಂದಾಯ ವೆಚ್ಚ
4 ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೊರತೆ	ವಿತ್ತೀಯ ಕೊರತೆ - ಬಡ್ಡಿಪಾವತಿ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೆಚ್ಚಗಳು

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೆಚ್ಚಗಳ ಅರ್ಥ :-	ಸರ್ಕಾರರಾಷ್ಟ್ರದ ರಕ್ಷಣೆ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಜನರ ಯೋಜನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಣ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವದು
ವಿಧಗಳು	A.ಕಂದಾಯ ವೆಚ್ಚ B ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ
A.ಕಂದಾಯ ವೆಚ್ಚ ಅರ್ಥ	ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಕಂದಾಯ ಆದಾಯದಿಂದ ಮಾಡುವ ವೆಚ್ಚ
ಕಂದಾಯ ವೆಚ್ಚ ವಿಧ	೧.ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ : ೨. ಯೋಜನೆತರ ವೆಚ್ಚ
1.ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ಅರ್ಥ	ಸರ್ಕಾರವು ವಿವಿಧ ಅರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದಂತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ವೆಚ್ಚಮಾಡುವದು
ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ವಿಧಗಳು	೧ ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ೨ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಯೋಜನೆ ಸಹಾಯ ೩ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಯೋಜನಾ ಸಹಾಯ
1.ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ	ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮಾಡುವ ವೆಚ್ಚ
ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ವಿಧಗಳು	1 ಅರ್ಥಿಕ :- ಕೃಷಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ,ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ 2ಸಾಮಾಜಿಕ :- ಶಿಕ್ಷಣ ,ಆರೋಗ್ಯ ನೈರ್ಮಲ್ಯ 3ಸಾಮಾನ್ಯ :- ದೇಶದ ಶಾಂತಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ
B. ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ	ಕೃಷಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ವಿದ್ಯುತ್ ನೀರಾವರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಸ ಆಸ್ತಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಸರ್ಕಾರ ಹುಡುಕುವ ಬಂಡವಾಳ
ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ ವಿಧ	೧ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ :- ಶಾಶ್ವತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉದಾ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕೃಷಿ ೨ ಯೋಜನೆತರ ವೆಚ್ಚ :- ಸಂತ್ರಸ್ತ ಜನರಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಕಲ್ಪಿಸಲು

ಬ್ರಿಟಿಷರು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಶಾಸನಗಳು

ಶಾಸನಗಳು	ಮುಖಾಂಶಗಳು
1773 ರ ರೆಗ್ಯೂಲೇಟಿಂಕ್ ಶಾಸನ	೧ ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್ ಜಾರಿಗೆ ತಂದನು ೨ ಬಂಗಾಳದ ಗೌರ್ನರ್ ಹುದ್ದೆ ಭಾರತದ ಗೌರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ೩ ಆಡಳಿತ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ನೇಮಕ ೪ ಕಂಪನಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ನೇಮಕ ೫ ಕತ್ಯತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಸ್ಥಾಪನೆ
1784 ರ ಪಿಟ್ಟಿ ಇಂಡಿಯಾ ಶಾಸನ	೧ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ೨ ಸಲಹಾಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪೈವಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ೩ ಕಂಪನಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತು
1861 ಇಂಡಿಯನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಕಾಯ್ದೆ	೧ ಕಾರ್ಯ ಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರ ನೇಮಕ ೨ ಭಾರತೀಯರು ಶಾಸನೀಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾದರು
1909 ಮಿಂಟೋ ಮಾರ್ಲೆ ಸುಧಾರಣೆ	೧ ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸಕಾಂಗದ ವಿಸ್ತರಣೆ ೨ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸಭೆ ವಿಸ್ತರಣೆ ೩ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿತರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ೪ ಧರ್ಮ ಆದರಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ನಿಗದಿ
1919 ಭಾರತದ ಸರ್ಕಾರದ ಶಾಸನ(ಮ್ಯಾಂಟಿಗ್ಯೂ ಚೆಮ್ಮಫರ್ಡ್ ಸುಧಾರಣೆ)	೧ ಹೈಕಮೀಷನರ್ ನೇಮಕ ೨ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸದನ ಮೆಲ್ಬನ್ ಕೆಳಮನೆ ರಚನೆ ೩ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿ ಸರ್ಕಾರ ರದ್ದು ೪ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಿಯಾಗಿ ವಿಭಾಗ ೫ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಬರವನೆ
1935 ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ	೧ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡೊತ್ತು ೨ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಯತ್ತ ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಕರು

ರಾಜಾ ರಾಮ್ ಮೋಹನ್ ರಾಯ್	ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ	ಆತ್ಮಾರಾಂ ಪಾಂಡುರಂಗ	ಜ್ಯೋತಿಬಾ ಪುಲೆ	ಸರ್ ಸಯ್ಯದ್ ಅಹ್ಮದ್ ಖಾನ್	ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ	ಆನಿಬೆಸೆಂಟ್
೧.ರಾಜಾ ರಾಮ್ ಮೋಹನ್ ರಾಯ್ ೧ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪಕರು ೨ ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆ ಖಂಡಿಸಿದರು ೩ ಭಾರತ ನವೀಕರಣಕ್ಕೆ ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ, ಶಿಕ್ಷಣ ಅಗತ್ಯವೆಂದರು ೪ ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆ ವಿರೋಧಿಸಿದರು ೫ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ಸತಿಪದ್ಧತಿ ವಿರೋಧಿಸಿದರು ೬ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಖಂಡಿಸಿದರು ೭ ಸಂವಾದ ಕೌಮುಡಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು	*ಆರ್ಯ ಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪಕರು ೧ ವೇದ ಸತ್ಯ ಅವು ಜ್ಞಾನದ ಮೂಲ ಎಂದರು ೨ ವೇದಗಳಿಗೆ ಹಿಂದುರುಗಿ ಕರೆ ನೀಡಿದರು ೩ ವಿಗ್ರಹ ಆರಾಧನೆ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಖಂಡಿಸಿದರು ೪ ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದರು ೫ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು ೬ ಸ್ವದೇಶಿ ವಸ್ತು ಬಳಕೆಗೆ ಕರೆಯುತ್ತರು ೭ ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶನ ಪುಸ್ತಕ ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು	೧ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪಕರು ೨ ಮಾನವ ಸೇವೆಯ ಪರಮಾತ್ಮ ಸೇವೆ ಎಂದರು ೩ ಡೆಕ್ಕನ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪಕರು ೪ ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ೫ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ಜಾತಿ ವಿಗ್ರಹ ಪರ್ಧಾಪದ್ಧತಿ ವಿರೋಧಿಸಿದರು ೬ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸತ್ಯದ ಪ್ರತೀಕ ಎಂದರು ೭ ಅನಾಥಾಲಯ ವಿಧವಾಶ್ರಮ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು	೧ ಸತ್ಯ ಶೋಧಕ ಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪಕರು ೨ ಮಾನವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಗತ್ಯವೆಂದರು ೩ ಪಾನನಿಶೇಧಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು ೪ ಜಾತಿ ಅಸ್ತತ್ವ ಶತ ವಿರೋಧಿಸಿದರು ೫ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು ೬ ರೈತಪರ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದರು ೭ ಉಚಿತ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು ೮ ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಪುಸ್ತಕ ರಚಿಸಿದರು	೧ ಆಲಿಫರ್ ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭಿಸಿದರು ೨ ಮುಸ್ಲಿಮರು ರಾಜಕೀಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿಚಾರ ಬೆರೆಸುವುದು ೩ ಆಂಗ್ಲೋ ಒರಿಯೆಂಟಲ್ ಕಾಲೇಜು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು ೪ ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ ಖಂಡಿಸಿದರು	೧ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮೀಷನ್ ಸ್ಥಾಪಕರು ೨ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳು ಸಮಾನ ಎಂದರು ೩ ಆದ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮುಖ್ಯವೆಂದರು ೪ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಆಧುನಿಕ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಸಮ್ಮಿಳಿಸಿದರು ೫ ಮೊಕ್ಷಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಅಗತ್ಯ ಎಂದರು ೬ ವಿಶ್ವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾದರು ೭ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂದರು	೧ ಥಿಯಾಸಾಫಿಕಲ್ ಸೋಸೈಟಿಯ ವಿಭಾಗ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು ೨ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಾರಿದರು ೩ ಸಮಾನತೆ ಸಹೋದರತೆ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದರು ೪ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು ೫ ನ್ಯೂ ಇಂಡಿಯಾ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು ೬ ಹೋರೂಲ್ ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭಿಸಿದರು

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರು

ಮಂದಗಾಮಿಗಳು	ತೀವ್ರವಾದಿಗಳು	ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳು	ಗಾಂಧಿಯುಗ (1920-1947)
ಅರ್ಥ:- ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಪರತೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟು ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮತ್ತು ಮನವಿಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆ ಇಡೆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋರಾಡಿದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಒಂದು ಗುಂಪು ನಾಯಕರು :- ಎಂ.ಜಿ ರಾನಡೆ, ಸುರೇಂದ್ರನಾಥ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ, ದಾದಾಬಾಯಿ ನವರೋಜಿ, ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳು:- ೧ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಜನರಿಗೆ ನೀಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು ೨ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಂಡರು ೩ ಸೈನಿಕ ವ್ಯಚ್ಛ ಮಾಡುವುದು ೪ ಬಡತನ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು	ಅರ್ಥ :- ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ತೀವ್ರವಾದ ನೀಲುವು ತಾಳಿ ಸರ್ಕಾರ ಟಿಕಿಸುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನ ಒಂದು ಗುಂಪು ನಾಯಕರು :- ೧ ಅರಬಿಂದೋ ಘೋಷ್, ಬಿಪಿನ್ ಚಂದ್ರ ಪಾಲ್, ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯ, ಬಾಲಗಂಗಾಧರ್ ತಿಲಕ್ ಬೇಡಿಕೆಗಳು:- ೧ ಮಂದಗಾಮಿಗಳ ಗುಂಪು ರಾಜಕೀಯ ಭಿಕ್ಷುಕರು ಎಂದರು ೨ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಧೋರಣೆ ಟಿಕಿಸಿದರು ೩ ಕಾನುನಾತ್ಮಕ ಬೇಡಿಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟರು ೪ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳುವಳಿ ಕೈಗೊಂಡರು ೫ ಸ್ವತಂತ್ರ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಜನಸಂಘಟಿಸಿದರು ೬ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿದರು	ಅರ್ಥ :- ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಎದುರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಗುಂಪು ನಾಯಕರು ವಿ.ಡಿ ಸಾವರ್ಕರ್, ಅರಬಿಂದೋ ಘೋಷ್, ಶ್ಯಾಮಾಜಿ ಕೃಷ್ಣವರ್ಮ, ರಾಸ ಬಿಹಾರಿ ಘೋಷ್, ಮೈಡಂ ಕಾಮಾ, ಖುರಿದಾಮ್ ಭೋಸ್, ರಾಮಪ್ರಸಾದ್ ಬಿಸ್ಮಿಲ್ ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್, ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಆಜಾದ್, ಬೇಡಿಕೆಗಳು ೧ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಂಗ್ರಹ & ತರಬೇತಿ ಪಡೆದರು ೨ ರಹಸ್ಯ ಗುಪ್ತ ಸಂಘಟನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು ೩ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಾಂಬ್ ಎಸೆದರು	೧ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದರು ೨ ಅಹಿಂಸೆ, ಪರೋಕ್ಷ ಪ್ರತಿರೋಧ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ತಂತ್ರ ಬಳಸಿದರು ೩ ರೌಲತ್ ಕಾಯ್ದೆ ವಿರೋಧಿಸಿದರು ೪ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಹತ್ಯೆ ಖಂಡಿಸಿದರು ೫ ಖಿಲಾಫತ್ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು ೬ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದರು ೭ ಕಾನುನೂ ಭಂಗ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದರು ೮ ಲಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದರು

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿವಿಧ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ	ಸಂಸ್ಥೆ ಹೆಸರು	ಸ್ಥಾಪನೆ	ಗುರಿ	ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ	ಉದ್ದೇಶ
01	೧ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆ (FAO)	1945	ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಬಡತನ ಹಸಿವು ಹಾಗೂ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು	ರೋಮ್	೧ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ೨ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸುವಿಕೆ ೩ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸಮುದಾಯ ಮುಕ್ತಿ ೪ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆ
02	ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (WHO)	1948	ಪ್ರಪಂಚದ ಮಾನವ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಿಸುವುದು	ಸ್ವೀಟ್ಜರ್ ಲ್ಯಾಂಡ್	೧ ವಿಶ್ವದ ಭಿಕರ ರೋಗಗಳ ತಡೆಯುವುದು ೨ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ನ್ಯೂಟ್ರಿಷನ್ ಪರಿಹಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಸಿವು ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯ ಕೊರತೆ ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದು
03	ಯುನೆಸ್ಕೋ (UNESCO)	1946	ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು	ಪ್ಯಾರೀಸ್	೧ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಧ್ಯಮ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಚಾರ ಪರಿಹಾರ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುವುದು ೨ ಸರ್ಕಾರಿ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು
04	ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಗತಿ ಸಮಿತಿ.				ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳ ಪ್ರಗತಿ ಮಾಡುವುದು ೨ ವ್ಯಾಪಾರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಕಾರ ನೀಡುವುದು
05	ಯುನಿಸೆಫ್ (UNICEF)	1945			ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವುದು ೧ ಶುಭಾಷಯ ಪತ್ರ ಮಾರಾಟ ಮೂಲಕ ಬಂದ ಹಣ ಮಕ್ಕಳ ಯೋಗ ಕ್ಷೇಮ ಬಳಸುವುದು
06	ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿ IMF	೧೯೪೫		ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್	ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವುದು ೨ ವಿಶ್ವ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿರತೆ ಕಾಪಾಡುವುದು ೩ ವಿಶ್ವದ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎನ್ನುವುದು ೪ ಹಿಂದುಳಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಬಂಧ ಬೆಸೆಯುವುದು
07	IBRD	1947		ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್	ಉದ್ದೇಶ :- ದ್ವಿತೀಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪುನಶ್ಚೇತನಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು ೧ ಕೃಷಿ ಕೃಷಿಗಾರಿಕೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡುವುದು ೨ ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ,ವಿದೇಶೀ ವಿನಿಮಯ ಪಾವತಿ ಸಮತೋಲನ ಮಾಡುವುದು ೩ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಗತಿ ಕೂಟ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ ೪ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಗಮ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ

08	ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘ (IIL)	1948	ಸ್ವೀಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡ	ಉದ್ದೇಶ. ವಿಶ್ವದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸುವುದು ೧ ಎರಡು ಸದಸ್ಯರುನ್ನು ಪ್ರತಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಳುಹಿಸುವುದು ೨ ಜಾಗತಿಕ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು
09	ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘ (WTO)	೧೯೯೫		ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಹಾಗೂ ಸುಂಕ ಒಪ್ಪಂದ (ಬ್ಯಾಟ್) ೧ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರ ತೊಡಕು ನಿವಾರಣೆ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ ೨ ತೃತೀಯ ಆರ್ಥಿಕ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭ ಎನ್ನುವುದು

ವಾಯುಗುಣದ ಋತುಮಾನಗಳು

ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲ	ನೈಋತ್ಯ ಮಾನ್ಸೂನ್ / ಮಳೆಗಾಲ	ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರುತಗಳ ನಿರ್ಗಮನಕಾಲ/ ಹಿಂಗಾರು	ಚಳಿಗಾಲ
೧.ಮಾರ್ಚ್ ದಿಂದ ಮೇ ವರೆಗೆ ೨.ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಗೋಳದ ಮೇಲೆ ಲಂಬವಾಗುವದರಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಹೆಚ್ಚುವುದು ೩. ಗಂಗಾನಗರ 52 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುವುದು ೪.ಸೃಳೀಯ ಉಷ್ಣಾಂಶದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗುವುದು ೫. ಈ ಮಳೆಯನ್ನು ಬೈಸಾಕಿ ಮಾವಿನಹೊಯ್ಲು ಎನ್ನುವರು ೬ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಅಧಿಕ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುವುದು ೭.ಶೇ ೧೦ ಮಳೆಯಾಗುವುದು	೧ ಜೂನ್ ದಿಂದ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ವರೆಗೆ ಇರುವುದು ೨ ಶೇ 75 ಮಳೆಯಾಗುವುದು ೩ ಮಾರುತಗಳಲ್ಲಿ ಅರಬ್ಬಿ ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿ ಶಾಖೆಗಳಿವೆ ೪ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಮಳೆಯಾಗುವುದು ೫ ಭಾರತದ ಈಶಾನ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಮಳೆಯಾಗುವುದು	೧ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ದಿಂದ ನವೆಂಬರ್ ವರೆಗೆ ೨ ಉತ್ತರ ಗೋಳದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚುವುದು ೩ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು ೪ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಯಿಂದ ಗಾಳಿಬಿಡುವುದು ೫ ಓರಿಸಾ ತಮಿಳುನಾಡು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗುವುದು ೬ ಆವರ್ತ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಸೈಕ್ಲೋನ್ ಬಿಸಿ ನಿರಂತರ ಮಳೆಯಾಗುವುದು ೭ ಶೇ ೧೩ % ಮಳೆಯಾಗುವುದು	೧ ಡಿಸೆಂಬರ್ ನಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿ ವರೆಗೆ ಇರುವುದು ೨ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇರುವುದು ೩ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಹವಾಮಾನ ಹಿತಕರವಾಗಿರುವುದು ೪ ಶೇ 2 ಮಳೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವುದು

ವಿಮೆ

ಅರ್ಥ	ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ	ವಿಮೆ ತತ್ವಗಳು	ವಿಮೆ ಅನುಕೂಲಗಳು	ವಿಮಾ ಪಾಲಿಸಿ ಪಡೆಯುವಾಗ ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಧಾನ
ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಣ ಮೌಲ್ಯದ ಕಂತು ಪಾವತಿಸಿ ಜೀವ ಅಥವಾ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಆಗುವ ಅಪಾಯ ,ಹಾನಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ವಿಮಾ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಪ್ಪಂದ	೧ ಅಪಾಯ ಹಾನಿ ನಷ್ಟ ಮರಣ ಸಂಭವನೀಯತೆ ರಕ್ಷಣೆ ೨ ಕಡ್ಡಾಯ ಉಳಿತಾಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು ೩ ವಿಮಾದಾರನ ಅಭಿಷ್ಟ ಇಡೆರಿಕೆಗೆ ಸಹಕಾರಿ ೪ ವಿಮಾದಾರನಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಭರವಸೆ ಭದ್ರತೆ ನೀಡುವುದು ೫ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಸಹಕಾರಿ ೬ ಹಣದ ಲೇವಣಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ೭ ಋಣ ಸಂದಾಯಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿ ೮ ಸಂರಕ್ಷಣೆ /ಅಗತ್ಯ ಕ್ಕೆ ಹಣ ವದಗಿಸುವುದು,ಭರವಸೆ ನೀಡುವುದು	೧ ಅತ್ಯಧಿಕ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆ ೨ ನಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ೩ ಸಮಾನ ಅನುಭೋಗ ೪ ನಿಕಟ ಕಾರಣ ೫ ವಿಮಾರ್ಹ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ೬ ಕೊಡುಗೆ ೭ ಕನಿಷ್ಠ ನಷ್ಟಶಮನ	೧ ಯುಕ್ತ ಲಾಭ ಗಳಿಕೆಗೆ ೨ ರಕ್ಷಣಾ ಮನೋಭಾವ ೩ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶ ೪ ಆಸ್ತಿ ,ಜೀವ ಸುರಕ್ಷತೆ ೫ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮನ್ವಯ ಪರಿಹಾರ ೬ ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾರತಮ್ಯ ಉಂಟಾಗುವುದು ೭ ಸಂಶೋಧನಾಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಭಾವ ಲನಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ೮ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ೯ ರಕ್ಷಣೆ ಭರವಸೆ ೧೦ ವ್ಯಾಪಾರ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮೂಡಿಸುವುದು ೧೧ ಅಂತರಾಷ್ಟೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ	೧ ವಿಮಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಆಯ್ಕೆ ೨ ವಿಮೆ ವಿಧಿ ಆಯ್ಕೆ ೩ ನಿಗದಿತ ವೆಚ್ಚ ಕಂತು ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಅನುಗುಣ ನಿಗದಿ ೪ ಏಜೆಂಟ್ ಮೂಲಕ ಅರ್ಜಿ ಭರ್ತಿ ೫ ಅಗತ್ಯ ಲಗತ್ತುಗಳು ೬ ಕಛೇರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕಳುಹಿಸುವುದು ೭ ವಿಮೆ ಅಂಗಿಕಾರ ೮ ಬಾಂಡ್ ಪಡೆಯುವುದು

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ

ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ	ಭದ್ರತಾ ಸಮಿತಿ	೨ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಿತಿ	೫ದತ್ತಿ ಸಮಿತಿ (ಟ್ರಸ್ಟಿಶಿಪ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್)	ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ	ಸಚಿವಾಲಯ
1 ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ ಸುಭದ್ರತೆ ಕಾಪಾಡುವುದು ೨ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಪರಸ್ಪರ ಮೈತ್ರಿಬೆಳೆಸುವುದು ೩ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬುಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ೪ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಾನವೀಯ ನೆಲೆಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಉನ್ನತಿಯ ಹಾಗೂ ಒಡಂಬಡಿಕೆಗಳ ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಒದಗಿಸುವುದು ೫ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಪರಸ್ಪರ ಸೌಹಾರ್ದತೆಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ	೧ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ಇರುವುದು ೨ ಪ್ರತಿರಾಷ್ಟ್ರ ಐದುಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತದೆ ಒಂದು ಮತಹಾಕಲು ಅವಕಾಶ ೩ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾರಿ ಅಧಿವೇಶನ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ೪ ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡುವುದು	೧ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ದಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ೨ ೧೫ ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದು ೫ ಜನ ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯರು ಇರುವುದು ೩ ಪ್ರತಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಒಂದು ಮತ ಚಲಾವಣೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದು ೪ ಖಾಲಿರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ವಿಚೋ ಪವರ್ ಇದೆ.	೧ ೫೪ ಜನ ಸದಸ್ಯರು ೨ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನ & ವರದಿ ೩ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಿಳೆ ಸ್ಥಾನ ವಸತಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವುದು ೪ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವುದು ೫ ILO ,FAO ,WHO ನೇವಾಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯ ಸಮನ್ವಯ ಗೊಳಿಸುವುದು	೧ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ವಾಸ್ತಾವಿಕವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಉಪಸಂಸ್ಥೆ / ಸಹಾಯಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವುದು ೨ ಇದರ ಆಶ್ರಯ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಗೌಣವಾಗಿದೆ.	೧ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಇದರ ಸನ್ನದು ಒಪ್ಪಿವೆ ೨, ಒಟ್ಟು ೧೫ ಜನ ಸದ್ಯರಿರುತ್ತಾರೆ ೩ ನೆದರ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ನ ಹೇಗ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕಛೇರಿ ಇದೆ ೪ ಕಾನೂನು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು ೫ ಇದರ ತಿರ್ಪುಗಳು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪಾಲಿಸಲೇ ಬೇಕಿಲ್ಲ ೬ ಶಾಂತಿ ಸುಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದು	೧ ಮಹಾಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ & ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೨ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ನಲ್ಲಿದೆ ೩ ನಿತ್ಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆ ಇದು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು

ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ನದಿ ಕಣಿವೆಯೋಜನೆಗಳು

ದಾಮೋದರ್	ಬಾಕ್ಸಾ ನಂಗಲ್	ಕೋಸಿ ಯೋಜನೆ	ಹಿರಾಕುಡ್	.ತುಂಗಭದ್ರಾ	ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರ	ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ಗಂಡೆ ಯೋಜನೆ	ನರ್ಮದಾ ಕಣಿವೆ ಯೋಜನೆ
*ಸ್ವತಂತ್ರಭಾರತದ ಮೊದಲ ಯೋಜನೆ *ಬಿಹಾರ ಪಶ್ಚಿಮಬಂಗಾಳ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಿಸಿವೆ *ದಾಮೋದರ್ ನದಿ ಬಂಗಾಳದ ಕಣಿವೆ ನದಿ *೧೪೯೫ ಕಿ . ಮಿ ಉದ್ದದ ಕಾಲುವೆ ಜಾಲ ಹೊಂದಿದೆ *ತಿಲೈಮಾ ,ಮೈಥಾನ್ ,ಕೋನಾರ್ ,ಪಂಚೆಟ್ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ *ದುರ್ಗಾಪುರದಲ್ಲಿ ಶಾಖೋತ್ಪನ್ನ ಘಟಕವಿದೆ *ಜಾರ್ಖಂಡ್ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಇದರ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆದಿವೆ	* ಸಣ್ಣಜ್ ನದಿಗೆ ನಿರ್ಮಾಣ *ಭಾರತದ ಎತ್ತರದ ಆಣೆಕಟ್ಟು * ಪಂಜಾಬ್ ,ಹರಿಯಾಣ,ರಾಜಸ್ಥಾ ನ ಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಯೋಜನೆ *ಹಿಮಾಚಲದ ಬಾಕ್ಸಾ ಮತ್ತು ನಂಗಲ್ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಾಣ *೧೪.೬ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರು ಬಿಡುವುದು *ದೆಹಲಿ ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ಸೌಲಭ್ಯಪಡೆಯುವವು *ಹಿನ್ನಿರಿಗೆ ಗೋವಿಂದ ಸಾಗರ ಎನ್ನುವರು	*ಕೋಸಿ ನದಿಗೆ ನಿರ್ಮಾಣ *ಬಿಹಾರದ ಕಣಿವೆ ನದಿ ಎನ್ನುವರು *ಭಾರತ & ನೇಪಾಳಗಳ ಜಂಟಿ ಯೋಜನೆ *ಹನುಮಾನ್ ನಗರಬಳಿ ಆಣೆಕಟ್ಟು ಇದೆ *೮.೭೫ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ವದಗಿಸಿದೆ	ಯೋಜನೆ * ಮಹಾನದಿಗೆ ನಿರ್ಮಾಣ *ಓರಿಸ್ಸಾದ ಕಣಿವೆ ನದಿ *ಭಾರತದ ಉದ್ದ ಆಣೆಕಟ್ಟು *೧.೫೪ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಗೆ ನೀರು ನೀಡುವುದು *ಓರಿಸ್ಸಾ ಬಿಹಾರ, ಬಿಹಾರ ಭತ್ತಿನಗಡ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆದಿವೆ .	ಯೋಜನೆ *ಕರ್ನಾಟಕ ,ಆದ್ರಪ್ರದೇಶದ ಸಂಯುಕ್ತ ಯೋಜನೆ *ಹೊಸಪೇಟೆ ಬಳಿ ಮಲ್ಲಾಪುರ ಡ್ಯಾಮ್ ಇದೆ *ಪಂಪಸಾಗರ ಎನ್ನುವರು *5.5 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರುವದಗಿಸುವುದು	ಯೋಜನೆ *ಆಂದ್ರದ ನಂದಿಕೊಂಡ ಬಳಿ ಡ್ಯಾಮ್ ನಿರ್ಮಾಣ *8.30 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರು ವದಗಿಸುವುದು *ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಜಲಾಶಯ ಎನ್ನುವರು * ಬಸವಸಾಗರ ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಡ್ಯಾಮ್ ನಿರ್ಮಾಣ *6.47 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರು ವದಗಿಸುವುದು	ನರ್ಮದಾ ಕಣಿವೆ ಯೋಜನೆ *ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜಂಟಿಯೋಜನೆ *23ಆಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ *ಸರದಾರ ಸರೋವರ,ನರ್ಮದಾ ಸಾಗರ,ಪ್ರಮುಖವು	

ಯುದ್ಧಗಳು

ಕ್ರ ಸಂ	ಯುದ್ಧ ಹೇಸರು	ಕಾರಣಗಳು	ಘಟನೆಗಳು	ಪರಿಣಾಮಗಳು
01	೧ನೇ ಕರ್ನಾಟಕ್ ಯುದ್ಧ /ಆಂಗ್ಲೋ ಪ್ರೆಂಚ್ ಯುದ್ಧ	೧ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಹಡಗುಗಳನ್ನು ಪ್ರಂಚರು ಸೇರೆಹಿಡಿದರು	೧ ಪ್ರಂಚರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಸಾಹತುವಾದ ಮದ್ರಾಸ್ ವಶ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು ೨ ಕರ್ನಾಟಕ್ ನವಾಬ ಅನ್ವರುದ್ದಿನ್ ನನ್ನು ಪ್ರಂಚರ ವಿರುದ್ಧ ಎತ್ತಿಕಟ್ಟಿದರು	೧ ಮದ್ರಾಸ್ ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತು ೨ ಮದ್ರಾಸ್ ಮರಳಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಪಡೆದರು
02	೨ನೇ ಕರ್ನಾಟಕ್ ಯುದ್ಧ	೧ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ನಿಜಾಮಪದವಿಗೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಕಾಟ್ ನವಾಬ ಪದವಿಗಾಗಿ ಆಂತರಿಕ ಜಗಳನಡೆದಿತ್ತು ೨ ಪ್ರಂಚರು ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷರು ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು	೧ ಅರ್ಕಾಟ್ ನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಅನ್ವರುದ್ದಿನನಿಗೆ ಪ್ರಂಚರು ಚಂದಾಸಾಹೇಬನಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದರು ೨ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್ ತಿರುಚನಾಪಳ್ಳಿ ಗೆದ್ದನು ೩ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಬೆಂಬಲ ಅಬ್ಯರ್ಥಿ ನಾಸಿರ್ಜಂಗನನ್ನು ಪ್ರಂಚರು ಸೋಲಿಸಿ ತಮ್‌ಮ ಹಿಡಿದಕ್ಕೆ ಪಡೆದರು	೧ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ನಲ್ಲಿ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಪ್ರಂಚರು ,ಅರ್ಕಾಟನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಪ್ರಬಲ್ಯ ಸಾಧಿಸಿದರು
03	೩ನೇ ಕರ್ನಾಟಕ್ ಯುದ್ಧ	೧ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು & ಪ್ರಂಚರ ನಡುವೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು	೧ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸೇಂಟ್ ಜಾರ್ಜ್ ಕೋಟೆ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮದ್ರಾಸ್ ಮೇಲೆ ಪ್ರಂಚರು ದಾಳಿಮಾಡಿದರು ೨ ವಾಂಡಿವಾಷ್ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಸರ್ ಐರ್ ಕೂಟ್ ಪ್ರಂಚರ ಸೈನ್ಯ ಸೋಲಿಸಿದನು	೧ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಂಚರು ಪ್ರಭಲ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು ೨ ಪೆಂಚರು ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟಿಸುವಂತಲ್ಲ ಶರತ್ತು ಹಾಕಲಾಯಿತು
04	ಪ್ಲಾಸಿ ಕದನ ೨೩ ಜೂನ್ ೧೭೫೭	೧ ಬಂಗಾಳ ನವಾಬ ಸಿರಾಜುದ್ದೌಲ್ ನನ್ನು ಪದಚ್ಯುತ್ಯಗೊಳಿಸಲು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸಂಚು ರುಪಿಸಿದರು	೧ ನವಾಬನ ವೈರಿಗಳ ಜೊತೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್ ಸ್ನೇಹ ಸಂಬಂಧ ಬೇಳೆಸಿದನು	೧ ಸಿರಾಜುದ್ದೌಲ್ ಪರಾಜಯ ಹೊಂದಿದನು ೨ ಮೀರ್ ಜಾಪರ್ ಬಂಗಾಳದ ನವಾಬನಾದನು ೩ ೨೪ ಪರಗಣ ಪ್ರದೇಶದ ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಹಕ್ಕು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಪಡೆದರು

			೨ಪ್ಲಾನಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಸಿರಾಜುದೌಲ್ ಮತ್ತು ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್ ಗೆ ಪ್ಲಾನಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಯುದ್ಧವಾಯಿತು	೪.ಬರ್ದವಾನ್,ಮಿಡ್ನಾಪುರ,ಚಿತ್ತಗಾನ್ ಪ್ರದೇಶ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಪಾಲಾದವು
05	ಬಕ್ಸಾರ್ ಕದನ 1764	೧ಬಂಗಾಳದ ನವಾಬ ಮೀರ್ ಕಾಸಿಮ್ ನನ್ನು ನವಾಬ ಪದವಿಯಿಂದ ಪದಚ್ಯುತಗೊಳಿಸಿ ಪುನ ಮೀರ್ ಜಾಪರ್ ನನ್ನು ನವಾಬನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು	೧ ಮೊಘಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಷಾ ಅಲಂ ,ಬೆದ್ ನವಾಬ ಷೂಜ ಉದ್ದೌಲ್ ಮತ್ತು ಮೀರ್ ಖಾಸೀಮ್ ಸೇರಿ ತ್ರಿಮೈತ್ರಿ ಕೂಟ ರಚಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಬಕ್ಸಾರ್ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿದರು	೧ತ್ರಿಮೈತ್ರಿ ಕೂಟವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸೋಲಿಸಿದರು ೨ಬಿಹಾರ ಬಂಗಾಳ ಒರಿಸ್ಸಾ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಶವಾದವು ೩ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮೊಗಲ್ ಅರಸನಿಂದ ದಿವಾನಿ ಹಕ್ಕು ಪಡೆದರು ೪ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ದ್ವೀಮುಖ ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು
06	೧ನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ	೧ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಕಬಳಿಸಲು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸಂಚುರುಪಿಸಿದರು ೨ಮರಾಠರು ನಿಜಾಮನೊಂದಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಒಳ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು	೧ಮೈಸೂರನ ರಾಜ ಹೈದರಾಲಿ ಚಾಣಕ್ಷತ್ರೆಯಿಂದ ಮರಾಠರು ಮತ್ತು ನಿಜಾಮನನ್ನು ತನ್ನತ್ತ ಸೇಳೆದು ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಏಕಾಂಗಿಗೊಳಿಸಿದನು ೨ಮದ್ರಾಸ್ ಬಳಿ ಹೈದರಲಿ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೂ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯಿತು	೧ ಮದ್ರಾಸ್ ಶಾಂತಿ ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತು ೨ಶತ್ರು ದಾಳಿ ವೇಳೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕು ತಿರ್ಮಾನಿಸಿದರು
07	೨ನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ	೧ಮರಾಠರು ಮೈಸೂರಿನ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಮದ್ರಾಸ್ ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ೨ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮಾಹೆಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು	೧ಮರಾಠರು ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಿಜಾಮ ಒಗ್ಗೂಡಿದರು ೨.ಬ್ರಿಟಿಷರು ಐರ್ ಕೂಟ್ ನ ನೆತ್ಯತ್ತದಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಲಿಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದರು	೧ ಟಿಪ್ಪು ಮಂಗಳೂರು ಶಾಂತಿ ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತು ೨ ಹೈದರಲಿ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು
08	೩ನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ	೧. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸ್ನೇಹಿ ಅರಸನಾದ ತಿರುವಾಂಕುರಿನ ಅರಸನ ಮೇಲೆ ಟಿಪ್ಪು ದಾಳಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸಹಿಸಲಿಲ್ಲ ೨ ಟಿಪ್ಪು ತನ್ನ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೆಂಚರಿಂದ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದನು	೧ ಎರಡು ವರ್ಷ ಗನಘೋರ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯಿತು ೨ ಟಿಪ್ಪು ತಿರ್ವ ಮುಖಭಂಗಕ್ಕೆ ಓಳಗಾದನು	೧ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತು ೨ ಟಿಪ್ಪು ಅರ್ಧ ರಾಜ್ಯ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟನು ೩ ಯುದ್ಧ ನಷ್ಟ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ೩ ಲಕ್ಷ ಹಣ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ನೀಡಿದನು ೪ ಹಣ ವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಮಕ್ಕಳನದನು ಒತ್ತೆಯಾಳುಗಳಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು ೫ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರಾಠರು ನಿಜಾಮರು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಹಂಚಿಕೊಂಡರು

09	ಳನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ	೧ ಟಿಪ್ಪು ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯಪದ್ಧತಿ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ೨ ಪ್ರೇಂಚರಿಂದ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಟಿಪ್ಪು ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದನು ೩ ಪ್ರಾನ್ಸ್ ಟರ್ಕಿ ಜೊತೆ ಟಿಪ್ಪು ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದನು	೧ ಲಾರ್ಡ್ ವೆಲ್ಲೆಸ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪುವಿನ ರಾಜಧಾನಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದನು	೧ ಟಿಪ್ಪು ಹೋರಾಟಮಾಡುತ್ತ ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು ೨ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು ೩ ಕೊಡಗಿನ ಭಾಗ ಕೊಡಗಿನ ಅರಸರಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು
10	ಒಂದನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಮರಾಠ ಯುದ್ಧ	೧ ಪೆಶ್ವೆ ಪಟ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಮರಾಠ ಮುಖಂಡರಲ್ಲಿ ಒಳಜಗಳಗಳ ನಡೆದವು ೨ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಇದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡರು	೧ ಮರಾಠ ಮುಖಂಡ ನಾನಾಪಡವೀಸನು ಮಾಧವರಾಯನನ್ನು ಪೆಶ್ವೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಆಕಾಂಕ್ಷಿ ರಘುನಾಥರಾಯ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಪರ ಸಹಾಯ ಕೋರಿದನು ೨ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಅಹಮದಾಬಾದ್ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು	೧ ಸಾಲ್ ಬಾಯಿ ಒಪ್ಪಂದ ವಾಯಿತು ೨ ಅದಿಕ್ಕತವಾಗಿ ಮಾಧವರಾಯ ಪೆಶ್ವೆ ಆದನು
11	ಎರಡನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಮರಾಠ ಯುದ್ಧ	೧ ಮರಾಠ ನಾಯಕರ ಆಂತರಿಕ ಒಳ ಜಗಳಗಳು ೨ ಕೆಲವು ಮರಾಠ ಮುಖಂಡರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸಹಾಯ ಕೋರಿದರು	೧ ಪೆಶ್ವೆ ಬಾಜಿರಾವ್ ಮತ್ತು ಸಿಂದಿಯಾ ಇವರು ಸೇರಿ ಹೊಳ್ಳರ್ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಸೋತರು ೨ ಪೆಶ್ವೆಯು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಹಸ್ತ ಚಾಚಿದನು ೩ ಮರಾಠರ ಮುಖಂಡರಿಗೂ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೂ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯಿತು	೧ ಪೆಶ್ವೆ ಬಾಜಿರಾವ್ ಬಸ್ಸಿನ್ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿಹಾಕಿದನು ೨ ಪೆಶ್ವೆ ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು
12	ಮೂರನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಮರಾಠ ಯುದ್ಧ	೧ ಮಾಧವರಾವ್ ಹೊಳ್ಳರ್ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಕತ್ತಿ ಮನೆದನು ೨ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಮೇಲೆ ಮರಾಠ ಮುಖಂಡರು ದಾಳಿ ನಡೆಸಿದರು	೧ ಮರಾಠ ಮುಖಂಡರು ಮತ್ತು ಪೆಶ್ವೆ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಜೊತೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಸೋತರು	೧ ಹೋಳ್ಳರ್ ಬೊಂಸ್ಲೆ ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟರು ೨ ಪೆಶ್ವೆ ಹುದ್ದೆ ರದ್ದುಮಾಡಿ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ನೀಡಲಾಯಿತು
13	ಒಂದನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಸಿಕ್ ಯುದ್ಧ	೧ ಸಿಖರ ಮುಖಂಡ ರಣಜಿತ್ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಎದ್ದನು	೧ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಯುದ್ಧಗಳು ನಡೆದವು	೧ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಜೊತೆ ಅಮೃತಸರ್ ಶಾಂತಿ ವಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು
14	ಎರಡನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಸಿಕ್ ಯುದ್ಧ	೧ ದುಲಿಪ್ ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಪ್ರದಾನಿ ಲಾಲ್ ಸಿಂಗ್ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದರು	೧ ಸಿಖರ ಖಾಲ್ಸಾ ಸೈನ್ಯದ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಲಾಲ್ ಸಿಂಗ್ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಜೊತೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಲಿದನು	೧ ಸಿಖರಿಗೆ ಸೋಲಾಯಿತು ೨ ದುಲಿಪ್ ಸಿಂಗ್ ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯಪದ್ಧತಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು

15	ಪ್ರಥಮ ಸ್ನಾತಂತ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ ೧೮೫೭ ರ ಸಿಪಾಯಿ ದಂಗೆ	*ರಾಜಕೀಯ ೧ ದತ್ತುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ನೀತಿ ೨ ಸೈನ್ಯ ಸಹಾಯಕ ಪದ್ಧತಿ ೩ ಬಿರುದು ರಾಜಪದವಿ ರದ್ದು ೪ ಅವಧ್ ಮತ್ತು ಮೊಘಲ್ ಅರಸರ ಪದಚುತಿ *ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣ ೧ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ನಾಷ ೨ ಭಾರತೀಯರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾದರು ೩ ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ರೈತರ ಶೋಷಣೆ ೪ ದುಬಾರಿ ರಫ್ತು ತೇರಿಗೆ *ಆಡಳಿತ ೧ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಯ್ದೆ ನ್ಯಾಯ ೨ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಪರವಾದ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ೩ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ *ಸೈನಿಕ ಕಾರಣ ೧ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ೨ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಬದ್ಧಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ೩ ಸಾಗರದಾಚೆ ಸೇವೆಗೆ ಒತ್ತಾಯ ೪ ಎನ್ ಪೀಲ್ಡ್ ಬಂದುಕು ತರಬೇತಿ	೧ ಬ್ಯಾರಕ್ ಪುರ ದಂಗೆ - ಮಂಗಲ್ ಪಾಂಡ್ಯ ೨ ಮೀರತ್ ದಂಗೆ - ದೆಹಲಿ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿತು ೩ ಕಾನ್ಪುರದಲ್ಲಿ ನಾನಾಸಾಹೇಬ & ತಾತ್ಯಾಟೋಪೆ ದಂಗೆ ಮಾಡಿದರು ೪ ರುಾನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ದಂಗೆ ಮಾಡಿದಳು ೫ ಲಕ್ನೋದಲ್ಲಿ ಬೇಗಂ ಹಜರತ್ ಮಹಲ್ ದಂಗೆ ಮಾಡಿದಳು ೬ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳು ಸೇನಾ ಸಿಭಿರಗಳಲ್ಲಿ ದಂಗೆಗಳಾದವು ೭ ವಿಫಲತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು ೧ ಇಡಿ ಭಾರತ ವ್ಯಾಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ೨ ರಾಜರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗಾಗಿ ಮತ್ರ ದಂಗೆ ಎದ್ದರು ೩ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿ ಯೋಜನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ೪ ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಇರಲಿಲ್ಲ ೫ ಸಂಘಟನೆ ಕೊರತೆ ೬ ಆಧುನಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಕೊರತೆ ೭ ಸಿಪಾಯಿಗಳ ಲೂಟಿ ದರೋಡೆ ೮ ನಾಯಕತ್ವ ಕೊರತೆ ೯ ದೇಶಿಯ ಅರಸರು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು	ಪರಿಣಾಮ ೧ ಜಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿ ಆಡಳಿತ ಕೊನೆಯಾಯಿತು ೨ ಬಿಟಿಷ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿ ಭಾರತ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ನೇಮಕ ೩ ರಾಣಿ ಸನದು ಹೊರಡಿಸಿದಳು ೪ ಕಂಪನಿ ಅರಸರೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಒಪ್ಪಂದ ಅಂಗಿಕಾರ ೫ ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ೬ ಸುಭದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುವುದು ೭ ಎಲ್ಲರೂ ಕಾನುನಿನ ಮುಂದೆ ಸಮಾನರು ೮ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಲಾರವು
16	ಮೊದಲನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧ	೧ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆ ೨ ವಿಸ್ತರಣಾ ನೀತಿ ೩ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿ ೪ ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ೫ ಹೊಸ ಭೂ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕಬಳಿಕೆ ೬ ಮಿಲಿಟರೀಕರಣ ೭ ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾದ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಸರ್ಬಿಯಾದ ದಲ್ಲಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು	೧ ಜರ್ಮನಿ ಆಷ್ಟ್ರಿಯಾ ಇತರೆ ದೇಶಗಳ ಗುಂಪು ರಚನೆ ೨ ರಷ್ಯಾ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ನಂತರ ತಟಸ್ತವಾಯಿತು ೩ ಅಮೇರಿಕಾ ಬ್ರೀಟನ್ ಪಾನ್ಸ್ ಒಗ್ಗೂಡಿದವು ೪ ಜರ್ಮನಿ ಮತ್ತು ಮಿತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿತು	೧ ವನ್ಯೋಲ್ಲ ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತು ೨ ಜರ್ಮನಿ ಹಣಕ್ಕೆ ಸೋಲಾಯಿತು ೩ ಆಸ್ಟ್ರೋ - ಹಂಗೇರಿ ಮತ್ತು ಆಟೋಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯನಾಶವಾದವು ೪ ಯುರೋಪಿನ ಚಿತ್ರಣ ಬದಲಾಯಿತು ೫ ಹಲವು ರಾಷ್ಟ್ರ ಹುಟ್ಟಿದವು ೬ ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘ ರಚನೆಯಾಯಿತು.

17	ಎರಡನೇ ಮಹಾ ಯುದ್ಧ	೧ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಏಳಿಗೆ ೨ ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತರಣಾ ನೀತಿ ೩ ಶತ್ರುಬಣ ಮಿತ್ರಬಣ ರೂಪಗೊಂಡವು ೪ ವರ್ಷಗಳ ಒಪ್ಪಂದ ೫ ಜರ್ಮನಿಯ ಯುದ್ಧ ದಾಹ ೬ ಆರ್ಥಿಕ ಮಹಾ ಕುಸಿತ ೭ ಪೋಲೆಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಜರ್ಮನಿಯ ದಾಳಿ	೧ ಶತ್ರು ಮಿತ್ರ ಬಣಗಳಲ್ಲಿ ತಿರ್ವ ಪೈಪೋಟಿ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆಯಿತು ೨ ಜರ್ಮನಿ ಪೋಲೆಂಡ್ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಮಾಡಿದಾಗ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬ್ರಿಟನ್ ಬಂದಿತು ೩ ಜರ್ಮನಿ ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾ ಯುದ್ಧ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡವು ೪ ಜರ್ಮನಿ ಮತ್ತು ಇಟಲಿ ಒಪ್ಪಂದಗಳಾದವು ೫ ಜರ್ಮನಿಯ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಯುರೋಪ್ ಬಂದಿತು ೬ ಜಪಾನ್ ಜರ್ಮನಿಯ ಜೊತೆಗೂಡಿತು ೭ ಜರ್ಮನಿ ಸೂಯೆಜ್ ಕಾಲುವೆ ವಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು ೮ ರಷ್ಯಾದ ಜೊತೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿ ನೋತಿತು ೯ ಜಪಾನ್ ಅಮೇರಿಕಾದ ಪರ್ಲ್ ಹಾರ್ಬರ್ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಮಾಡಿದಾಗ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅಮೇರಿಕಾ ಜಪಾನ್ ನ ಹಿರೋಷಿಮಾ ನಾಗಾಸಾಕಿ ಮೇಲೆ ಅಣುಬಾಂಬ್ ಹಾಕಿತು	೧ ಅಪಾರ ಆಸ್ತಿ ಸಾವು ನೋವುಗಳಾದವು ೨ ಅಣುಬಾಂಬ್ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲಾಯಿತು ೩ ಹಿಟ್ಲರ್ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ೪ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆ ರಚನೆಯಾಯಿತು ೫ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಡೆದವು

ವ್ರಮುಖ ಇಸ್ತಿಗಳು

ಇತಿಹಾಸ

- 1453 - ಅಟೋಮನ್ ಟರ್ಕರಿಂದ ಕಾನನ್ಪಾಂಟಿನೋಪಲ್ ಶ
- 1498 - ವಾಸ್ಕೋಡಿಗಾಮ ಭಾರತದ ಕಲ್ಕಿಶೋಟೆಗೆ ಆಗಮನ
- 1757 - ಪ್ಲಾಸಿ ಕದನ (ಬಂಗಾಳದ ನವಾಬ ಸಿರಾಜುದ್ದೌಲ್ ಹಾಗೂ ಬ್ರಿಟೀಷರ ನಡುವೆ)
- 1764 - ಬಕ್ಸಾರ್ ಕದನ
(ಷಾ ಅಲಂ, ಷೂಜ ಉದ್ದೌಲ್, ಮೀರ್ ಕಾಸಿಮರ ತ್ರಿಮೈತ್ರಿಕೂಟ ಹಾಗೂ ಬ್ರಿಟೀಷರ ನಡುವೆ)
- 1765 - ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್ ನಿಂದ ದ್ವಿಮುಖ ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೆ.
- 1773 - ರೆಗ್ಯುಲೆಟಿಂಗ್ ಶಾಸನ (ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಸ್ಥಾಪನೆ)
- 1780 - ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಪತ್ರಿಕೆ "ದಿ ಬೆಂಗಾಲ್ ಗೆಜೆಟ್" ಆರಂಭ
- 1784 - ಪಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಶಾಸನ
- 1784 - ಮಂಗಳೂರು ಶಾಂತಿ ಒಪ್ಪಂದ (ಟಿಪ್ಪು ಮತ್ತೆ ಬ್ರಿಟೀಷರ ನಡುವೆ)
- 1792 - ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಒಪ್ಪಂದ (ಟಿಪ್ಪು ಮತ್ತೆ ಬ್ರಿಟೀಷರ ನಡುವೆ)
- 1799 - 4ನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ (ಟಿಪ್ಪು ಮರಣ)
- 1853 - ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ರೈಲು ಸಂಚಾರ ಆರಂಭ (ಮುಂಬೈ-ರಾಣಾ ನಡುವೆ)
- 1855 - ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಎ ಓ ಹ್ಯೂಮ್ ರಿಂದ)
- 1857 - ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ
- 1858 - ಬ್ರಿಟನ್ ರಾಣಿಯ ಘೋಷಣೆ
- 1861 - ಭಾರತದ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಕಾಯ್ದೆ
(ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರ ನಾಮಕರಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ)
- 1878 - ದೇಶೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ
- 1905 - ಬಂಗಾಳ ವಿಭಜನೆ
- 1906 - ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ಸ್ಥಾಪನೆ
- 1909 - ಮಿಂಟೋ-ಮಾರ್ಲೆ ಸುಧಾರಣೆಗಳು
(ಮತೀಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಆರಂಭ)

ಸಂಗ್ರಹ : ವಾಸು ಶಾಗೋಟಿ

- 1914-18 - ಮೊದಲ ಮಹಾಯುದ್ಧ
- 1916 - ಹೋಂರೂಲ್ ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭ (ಆನಿ ಬೆಸೆಂಟರಿಂದ)
- 1917 - ರಷ್ಯಾ ಕ್ರಾಂತಿ
- 1919 - ಮಾಂಟೆಗ್ಯೂ-ಚೆಮ್ಮೆಫರ್ಟ್ ಸುಧಾರಣೆ (ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ 2 ಸದನಗಳ ಶಾಸನಸಭೆ ರಚನೆ)
- 1920 - ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ
- 1920-1947 - ಗಾಂಧೀಯುಗ
- 1924 - ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ (ಗಾಂಧೀಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಏಕೈಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ)
- 1929 - ಲಾಹೋರ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ (ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ನಮ್ಮ ಗುರಿ ಘೋಷಣೆ)
- 1930 - ಕಾನೂನು ಭಂಗ ಚಳುವಳಿ (ದಂಡಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ)
- 1930 ಮೊದಲ ದುಂಡು ಮೇಜಿನ ಅಧಿವೇಶನ
- 1931 - ಎರಡನೆಯ ದುಂಡು ಮೇಜಿನ ಅಧಿವೇಶನ
- 1932 - ಮೂರನೆಯ ದುಂಡು ಮೇಜಿನ ಅಧಿವೇಶನ
- 1935 - ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಸಂಯುಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅವಕಾಶ
- 1939-45 - ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧ
- 1942 ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿ
- 1947 - ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ (ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ)
- 1948 - ಗಾಂಧೀಜಿ ಹತ್ಯೆ (ಜನವರಿ 30 - ನಾಥೋರಾಮ್ ಗೂಡ್ಸಿಯಿಂದ)
- 1950 - ಜನವರಿ 26- ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ ಜಾರಿಗೆ
- 1953 - ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಡನಾ ಆಯೋಗ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಅಧ್ಯಕ್ಷ : ಫಜಲ್ ಅಲಿ)
- 1956 ನವೆಂಬರ್ 1 - ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ
- 1973 ನವೆಂಬರ್ 1 - ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ

- 1956 - ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ (ರಾಜ್ಯ) ರಚನೆ
 2001 - ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ ಆರಂಭ
 (6 ರಿಂದ 14 ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸಲು)
 1988 - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಮಿಷನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ
 2009 - ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ
 1986 - ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಅಧಿನಿಯಮ ಜಾರಿಗೆ
 1954 - ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಸಹಿ (ನೆಹರು ಮತ್ತು ಚೌ ಎನ್ ಲಾಯ್)
 1948.ಡಿಸೆಂಬರ್ 10 - ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಘೋಷಣೆ
 1945.ಅಕ್ಟೋಬರ್ 24 - ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನೆ
 1945 - ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನೆ
 1948 - ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನೆ
 1946 - ಯುನೆಸ್ಕೋ ಸ್ಥಾಪನೆ
 1946 - ಯುನಿಸೆಫ್ ಸ್ಥಾಪನೆ
 1947 - ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನೆ
 1992 - ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಯೂನಿಯನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ
 1967 ಆಸಿಯನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ
 1963 ಆಫ್ರಿಕನ್ ಒಕ್ಕೂಟ ಸ್ಥಾಪನೆ.

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ

- 1955 - ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ಅಪರಾಧಗಳ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ
 1976 ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ
 1989 (ಕಾಯ್ದೆ) - ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿದೆ
 1986 - ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ (20000 ರೂ ದಂಡ)
 1988 - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ
 2006 - ಬಾಲಶ್ರಮ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತೀಕರಣ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ
 1961 - ವರದಕ್ಷಿಣೆ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ (1986 ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ)
 1994 - ಪ್ರಸವ ಪೂರ್ವ ಲಿಂಗ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪ್ರಯುಬಂಧಕ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ.

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ

- 1950 - ಭಾರತದ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ ಸ್ಥಾಪನೆ
 (ಈಗ ನೀತಿ ಆಯೋಗ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ)
 1952 - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಸ್ಥಾಪನೆ
 (ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡುತ್ತದೆ)
 1951.ಏಪ್ರಿಲ್ 1 - ಮೊದಲ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಆರಂಭ
 1995.ಜನವರಿ 1 - ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು

ಸಂಘಗಳು	ಸ್ಥಾಪನೆ	ಕಛೇರಿ	ಉದ್ದೇಶ
ಕಾಮನ್ ವೆಲ್ತ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಘ (CWN)	1926	ಲಂಡನ್	ಉದ್ದೇಶ :- ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ವಸಹಾತು ದೇಶಗಳು ಸ್ವಂತತ್ರ ಪಡೆದ ನಂತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಗಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವುದು ಂಸ್ವಾತಂತ್ರ ದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ೩ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ೪ ವಿಶ್ವ ಶಂತಿ ೫ಕ್ರೀಡಾಕೂಟ ಆಯೋಜನೆ ೬ಕಲೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದು
ಸಾರ್ಕ (SAARC)	ಸ್ಥಾಪನೆ 1985	ಕರ್ಮೊಡು	ಸದಸ್ಯರು ಭಾರತ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ ನೇಪಾಳ ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ,ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್,ಭತಾಬ್ ,ಅಪಘಾನಿಸ್ತಾನ ಉದ್ದೇಶ. ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ಗಅನೇಕ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿ ಒಳಗೊಂಡಿವೆ ೨ನಿರ್ಣಯ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಹಮತ ಇರುವುದು ೩ಪ್ರಗತಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ತರಬೇತಿ ಕಮ್ಮಟಗಳು ಆಯೋಜಿಸುವುದು
ಯುರೋಪಿಯನ್ ಯುನಿಯನ್ *27,ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿವೆ	* ಸ್ಥಾಪನೆ 1992	ಮ್ಯಾಸ್ಪ್ರೀಜ್	ಉದ್ದೇಶ. ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸಮಾನ ಏಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಒಂದೇ ಕರೆನ್ಸಿ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರ ದೋರಣೆ ಅಂಗ ಸಂಸ್ಥೆ ಗಳು ಗಸಮಿತಿ ೨ ಆಯೋಗ ೩ ಸಂಸತ್ತು ೪ನ್ಯಾಯಾಲಯ * ಶಾಂತಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ
ದಿ ಆರ್ಗನೈಸೆಶನ್ ಆಫ್ ಆಪ್ರಿಕನ್ ಯುನಿಟಿ	1963		ಉದ್ದೇಶ ಎಲ್ಲ ಆಪ್ರಿಕನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸ್ವಯಂ ನಿರ್ಧಾರ ಹಕ್ಕು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದು ಗಸ್ವಾತಂತ್ರ ಸಮಾನತೆ ನ್ಯಾಯ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸುವುದು ೨ನೂತನ ವಸಾಹತು ಶಾಹಿತ್ಯ ವಿರೋಧಿಸುವುದು
ಆಸಿಯನ್ (ASEAN) ಸ್ಥಾಪಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸಿಂಗಪುರ್ ಮಲೆಷ್ಯಾ, ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ, ಪಿಲಿಪೈನ್ಸ್ ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್	1967		ಉದ್ದೇಶ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ,ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಗತಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೇರವು ಮತ್ತು ಸಹಬಾಗಿತ್ತ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರು

ಮಂದಗಾಮಿಗಳು	ತೀವ್ರವಾದಿಗಳು	ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳು	ಗಾಂಧಿಯುಗ (1920-1947)
ಅರ್ಥ:- ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಪರತೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟು ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮತ್ತು ಮನವಿಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆ ಇಡಬೇಕೆಂದಿರುವವರು ಹೋರಾಡಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಒಂದು ಗುಂಪು ನಾಯಕರು :- ಎಂ.ಜಿ ರಾನಡೆ, ಸುರೇಂದ್ರನಾಥ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ, ದಾದಾಬಾಯಿ ನವರೋಜಿ, ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳು:- ೧ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಜನರಿಗೆ ನೀಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು ೨ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಂಡರು ೩ ನೈತಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ೪ ಬಡತನ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು	ಅರ್ಥ :- ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ತೀವ್ರವಾದ ನೀಲುವು ತಾಳಿ ಸರ್ಕಾರ ಟಿಕಿಸುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನ ಒಂದು ಗುಂಪು ನಾಯಕರು :- ೧ ಅರಬಿಂದೋ ಫೋಷ್, ಬಿಬಿನ್ ಚಂದ್ರ ಪಾಲ್, ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯ, ಬಾಲಗಂಗಾಧರ್ ತಿಲಕ್ ಬೇಡಿಕೆಗಳು:- ೧ ಮಂದಗಾಮಿಗಳ ಗುಂಪು ರಾಜಕೀಯ ಭಿಕ್ಷುಕರು ಎಂದರು ೨ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಧೋರಣೆ ಟಿಕಿಸಿದರು ೩ ಕಾನುನಾತ್ಮಕ ಬೇಡಿಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟರು ೪ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳುವಳಿ ಕೈಗೊಂಡರು ೫ ಸ್ವತಂತ್ರ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಜನಸಂಘಟಿಸಿದರು ೬ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿದರು	ಅರ್ಥ :- ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಎದುರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಗುಂಪು ನಾಯಕರು ವಿ.ಡಿ ಸಾವರ್ಕರ್, ಅರಬಿಂದೋ ಫೋಷ್, ಶ್ಯಾಮಾಜಿ ಕೃಷ್ಣವರ್ಮ, ರಾಸ ಬಿಹಾರಿ ಫೋಷ್, ಮೈಟಂ ಕಾಮಾ, ಖುದಿರಾಮ್ ಭೋಸ್, ರಾಮಪ್ರಸಾದ್ ಬಿಸ್ಮಿಲ್ ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್, ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಆಜಾದ್, ಬೇಡಿಕೆಗಳು ೧ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಂಗ್ರಹ & ತರಬೇತಿ ಪಡೆದರು ೨ ರಹಸ್ಯ ಗುಪ್ತ ಸಂಘಟನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು ೩ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಾಂಬ್ ಎಸೆದರು	೧ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದರು ೨ ಅಹಿಂಸೆ, ಪರೋಕ್ಷ ಪ್ರತಿರೋಧ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ತಂತ್ರ ಬಳಸಿದರು ೩ ಲೌಲತ್ ಕಾಯ್ದೆ ವಿರೋಧಿಸಿದರು ೪ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಹತ್ಯೆ ಖಂಡಿಸಿದರು ೫ ಖಿಲಾಫತ್ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು ೬ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದರು ೭ ಕಾನೂನು ಭಂಗ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದರು ೮ ಕ್ರಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದರು

ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು

ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಘಟ್ಟಗಳು	
*ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳು	*ಪೂರ್ವಘಟ್ಟಗಳು
೧ ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರ ,ನಿರಂತರವಾಗಿವೆ ೨ ದಟ್ಟವಾದ ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣ ಕಾಡು ಇದೆ ೩ ನದಿ ಉಗಮಸ್ಥಳಗಳಿವೆ	೧ ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರ ,ನಿರಂತರವಾಗಿಲ್ಲ ೨ ಕುರುಚಲು ಎಲೆಉದುರುವ ಕಾಡು ಇದೆ ೩ ನದಿ ಮುಖಜ ಭೂಮಿ ಕಾಣುವವು

ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ	
*ಪೂರ್ವಕರಾವಳಿ	*ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ
೧ ಗಂಗಾನದಿ ಮುಖಜಭೂಮಿಯಿಂದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿವರೆಗೆ ಇದೆ ೨ ಹೆಚ್ಚು ಅಗಲ ಸಮತಟ್ಟಾಗಿದೆ ೩ ಉತ್ಕಲ ಕೋರಮಂಡಲ ತೀರ ಎಂದು ವಿಭಜನೆ	೧ ಗುಜರಾತ್ ಕಛ್ ದಿಂದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿವರೆಗೆ ಇದೆ ೨ ಸಮುದ್ರ ನೀರು ಅಲ್ಲಲಿ ಒಳಚಾಚಿದೆ ನೇರವಾಗಿದೆ ೩ ಮಲಬಾರ್ ಕೆನರಾ ಕೊಂಕಣ ಗುಜರಾತ್ ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ

ಸಂಘಟಿತ ಮತ್ತು ಅಸಂಘಟಿತ ಕೆಲಸಗಾರರು

ಸಂಘಟಿತ ಕೆಲಸಗಾರರು	ಅಸಂಘಟಿತ ಕೆಲಸಗಾರರು
೧ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿಗದಿತ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವರು ೨ ಅಧಿಕಾರಿ ಏಣಿ ಶ್ರೇಣಿ ಇರುವುದು ೩ ವಿಶೇಷ ಪರಣಿತಿ ತರಬೇತಿ ಅನಭವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅರ್ಹತೆ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದು ೪ ವ್ಯವಹಾರ ಬರಹದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ೫ ನಿಗದಿತ ವೇತನ ಭತ್ಯೆ ಸೌಲಭ್ಯ ನಿವೃತ್ತಿ ಇರುವುದು ೬ ನಿಗದಿತ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ	೧ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿಗದಿತ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ೨ ಅಧಿಕಾರಿ ಏಣಿ ಶ್ರೇಣಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ೩ ವಿಶೇಷ ಪರಣಿತಿ ತರಬೇತಿ ಅನಭವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅರ್ಹತೆ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ೪ ವ್ಯವಹಾರ ಬರಹದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ೫ ನಿಗದಿತ ವೇತನ ಭತ್ಯೆ ಸೌಲಭ್ಯ ನಿವೃತ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ೬ ನಿಗದಿತ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಣಕಾಸು	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣಕಾಸು
೧ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬ ಆದಾಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ೨ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ೩ ಮೊದಲು ಆದಾಯ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣ ವೆಚ್ಚಮಾಡುವರು ೪ ಗೌಪ್ಯವಾಗಿ ಇರುವುದು ೫ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಪೂರಕ	೧ ಸರ್ಕಾರದ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚ ಹಾಗೂ ಸಾಲ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ೨ ಸರ್ಕಾರದ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ೩ ಸರ್ಕಾರ ಮೊದಲು ವೆಚ್ಚ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆದಾಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವರು ೪ ಶಾಸನಸಭೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರ ೫ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವುದು

ಜೀವವಿಮೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಮೆ

ಜೀವವಿಮೆ	ಸಾಮಾನ್ಯವಿಮೆ
೧ ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವ ನಷ್ಟ ತುಂಬಿಕೊಡುವುದು ೨ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವುದು ೩ ಆಜೀವ ,ಎಂಡೋಮೆಂಟ್ ,ಅವಧಿ ಪಾಲಿಸಿ ಎಂಬ ವಿಧಗಳಿವೆ ೪ ನಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದೆ ೫ ದಿಫಫಕಾಲದಿಂದ ಕೊಡುವುದು ೬ ಕರಾರಿನಲ್ಲಿ ವಿಮಾರ್ಹ ಆಸಕ್ತಿ ಪಾಲಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಸೇರಿಸಬೇಕು ೭ ಮಾಸಿಕ ತೈಮಾಸಿಕ ಅರ್ಧವಾರ್ಷಿಕ ವಾರ್ಷಿಕ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಮಾಡಬಹುದು ೮ ನಷ್ಟಪರಿಹಾರ ತತ್ತ್ವ ಇರುವುದಿಲ್ಲ	೧ ಜೀವವಿಲ್ಲದ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಮಾಡುವುದು ೨ ವಸ್ತು ನಾಷ ನಷ್ಟ ಹೊಂದಿದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟಪರಿಹಾರ ಸಿಗುವುದು ೩ ವಾಹನ ,ಬೆಂಕಿ ಅಪಘಾತ ಗಳಿಗೆ ನಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಲಾಗುವುದು ೪ ವಿಮೆಯ ಹಣ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಘಟನೆಯಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ ೫ ಅಲ್ಪಕಾಲಿಕವಾದದ್ದು ೬ ವಿಮಾರ್ಹ ಆಸಕ್ತಿ ವಿಮೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಮತ್ತು ನಷ್ಟ ಆದಾಗ ಇರುವುದು ೭ ಕಂತು ಒಮ್ಮೆ ಪಾವತಿಮಾಡಬೇಕು ೮ ನಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ತತ್ತ್ವ ಇರುವುದು